

16de Aarg.

1885.

30te Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af A. Thronsen.

31te Oktober. — 20de Hefte.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the P.O. at Decorah as 2nd class postal matter.

„For Hjemmet“

udkommer med to Aft i Omflag to Gange om Maanedn (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forstud. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit.

Adresse: N. Thronsen, Box 1014, Decorah, Iowa.

Hegners Kjøbelmagazin

har et smukt Udvalg af alle Slags saavel elegante som simple Mobler til Vøblering af Stadværelser, Dagligværelser og Soverværelser; elastiske Sengbunde, Lænestole, Gyngestole, Spiseborde med Indstudsplader, Centrumborde af nyeste Façon, Fødselstønde, Spejle og ellers Alt, hvad man pleier at finde i en velforjant Møbelhandel. Gode Varer til rimelige Priser. Afslag mig et Besøg, førend du kjøber andetsteds

Mine Møbelrum er et Kvartal Nordvest fra Milwaukee & St. Paul R. R. Depot. Chs. Hegner.

Meneely & Company, West Troy, N. Y.,
Klokker. Fordelagtigt bekjendt blandt Almenheden siden 1826. Kirke-, Kapel-, Skole-, Brandalarm og andre Klokker; ogsaa forskjellige Slags Klokkespil.
85 4 1 h p

K. I. HAUGEN.

Dealer in

GENERAL MERCHANDISE,

Decorah, - - - Iowa.

J. J. D. Gremm.

sælger

**Pianoer, Orgler, Violin-Strenger, Sy-Maskiner,
Og, Naale etc.**

af bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælge .

Se ind til ham, førend De afflutier Handel med nogen Anden.

**Pianoer og Orgler stemmes, og Arbeidet garan-
teres.**

Office i det gamle Post-Office ligeoverfor St. Cloud Hotel.

1 h

DECORAH, IOWA.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

16de Aarg. }

31te Oktober 1885.

{ 20de Hefte.

Frafalden, men ikke fortabt.

(Fortsættelse).

Fjortende Kapitel.

De sad som sædvanlig med aabne Døre efter Aftensmaaltidet, grupperede rundt Bedstemoderen.

Paa den gamle Matrones Ansigt var der et nyt Udtryk, idet hun boiede sig ned over det besynderlige, mennefelige lille Bæsen, der laa indhyllet og indspøbt paa hendes Knæ lig en levende liden Mumie.

En anden liden Skabning, saa lig den første, som to Guds Skabninger kan være, hvilede ved Eucharis's Hjerte.

Det var nu to Maaneder siden dette Tvillingpar havde begyndt sit Udlig over Verden; og de fire mørke Dine og de rosenrøde Læber, hvilket var alt, hvad der var tilbage af de smaa indhyllede Bæsen, hvorved de kunde udtrykke sin spirende Individualitet, havde allerede lært og udtrykt en hel Del og meddelt et uudsigeligt Veløb af Forundring og Glæde.

Gamle Kjøleord kom tilbage paa Bedstemoderens Læber samt forglemte For-

raad af Barnefamermærviddom. Og Clement var kommen tilbage til det gamle Hjem, tiltruffet af de hjælpeløse smaa Bæsen.

Den Sorg, som saa ærlig var bleven bejsjæmpet og skjult, var ifandhed ikke forspunden som en inddildt Drøm; den var trængt ind i hans Sjæls Dyb og havde beriget og meddelt et dybere Indhold til alt derinde, som al sand Sorg og al sand Glæde maa gjøre.

Og gennem disse smaa Skabninger — denne nye Charis og Jon — havde hans Arbejder og hans Seire Arvinger, havde et vedvarende Værd, som gjorde dem tidobbelst dyrebare.

Ethvert af Bedstemoderens ældste Barndomsminde, enhver nyste Vinranke og ethvert Figentræ i Havenne havde en Mening og en Vedvaren, som gennem disse smaa Vornehænder naaede fremover til kommende Generationer.

Saadanne Tanter passerede gennem Clements Sind, idet han tvang de vildtvoyende Skud af Vinranterne rundt Fortalens Søiler, opad hvilke de snoede sig.

Dette deres ustyrbelige, helligede Familieliv syntes saa roligt, saa vel rodfæstet, saa fuldkomment.

Aftenhymnens sidste Tone var netop hændet, Husets Lemmer havde netop igjen adspredt sig. Valerian udeblev længe den Aften, og da han endelig kom, hvilede der en Sky paa hans Bænde, som bragte Eucharis til at lægge Barnet i sine Arme forsigtig paa Violas Skjød og gaa affides med sin Mand.

Da hun nogle Minuter senere kom tilbage, var Alvoret ligesaa dybt i hendes Ansigt som i Valerians; hun knælede ned ved Siden af Bedstemoderen, tog hendes Hænder og saa bønfuldende op i det energiske og ærverdige Ansigt.

„Du ved, hvad det betyder, Moder?“ sagde hun. „Du vil hjælpe os Alle.“

„Staffels, afmægtige Hænder til at hjælpe Nogen, stiftede til lidet andet, forekommer det mig, end til at kjærtegne dine Smaa. Hvad truer os, mit Barn? Gøterne, som du har saameget tilovers for? Numiderne? eller et Dyr?“

Som om det alvorlige, høitidelige Udtryk i den unge Moders Dine pludselig opklarede Alt for hende, udbrød hun derpaa, idet hun slog Hænderne sammen over sit Ansigt:

„En Forfølgelse! Den er kommen! Den er endelig kommen! Fra hvem? Fra hvad Kant?“ tilsvarede hun efter et Dieblisks Tausched. „Maasse den kun er lokal, kun Pøbelen, kun et forbigaaende Raseri hos Hedningerne i Karthago. Der har været Tørke paa nogle Steder, og vi kjender Ordspøget: „Non pluit Deus, duc ad Christianos.“ Vi kunde flygte! endog jeg maasse! Eller muligens trænger det aldrig hen til denne rolige Afstrog.“

„Vi har forsøgt at hjælpe saamange,“ sagde Viola trøstlig; „visseelig hader

Jngen os, eller vilde synes om at se os lide.“

„Der er ingen Mulighed for Flugt, Moder; der er intet Sted, hvorhen vi kunde flygte,“ sagde Eucharis. „Det er Reiseren, der har udstedt Ediktet.“

Valerian sad taus; men hele den lille Gruppe samlede sig omkring ham. Han rystede paa Hovedet.

„Det er altfor sandt. Det er Reiseriget, der forfølger, og udenfor Reiseriget er intet — intet uden Barbarerne og Orkenen.“

I det Dieblisk hørtes Priscus's raske Stridt paa Lærskelen.

„Jeg kom for at advare Eder,“ sagde han. „Jeg horte Eders Aftenhymne paa den anden Side af Dalen. Det er Banvid paa en saadan Tid. Hvilken somhelst hedenst Arbejder, der vender hjem fra sit Dagarbejde, kunde høre det og angive Eder.“

„Angive os?“ sagde Eucharis. „Jeg troede ikke, de vilde vente derpaa. Jeg troede, Ediktet gik ud paa, at enhver Kristen skulde fremstille sig for Tribunallet for at ofre eller skulde dø.“

„Naturligvis er det Meningen af Ediktet — næste Uge senere. Reiser Decius er bestemt paa at tilintetgjøre den kristne Kirke og Religion, intet mindre. Men I behøver visseelig ikke at gribe denne Feilighed til paa en pralende Maade at erklære for hele Verden, at I er Kristne.“

„Hvert Maaltid, hver Dag, hvilken somhelst Handling angiver os,“ sagde Viola.

„Naturligvis, hvis I saa vil,“ sagde Priscus. „Naturligvis kan Reiseren ikke tilintetgjøre Kirken. Reiseren er et affindigt Menneske, som forsøger derpaa. Men paa samme Tid, i Kamp med affindige Mennesker kan vi for en Tid være nødte til at boie os for deres Wild-

farelses for deres Skyld endog mere end for vor egen."

"At ofre for Cæsar? At fornegte Kristus?" udbrød Alle samtidig.

"Jeg forudsatte ikke noget saadant. I har, hvad der er mange af Hedningerne tjærere end fredelige Medborgeres Lidselse og Død. I har Jordegods og Penge. Jeg kom for at gøre opmærksom paa, at Fritagelse kan kjøbes. Jeg siger ikke, den burde. Men da det at ofre for Keiseren ikke engang for den dannede Hedning betyder noget mere end at anerkende ham som Keiser; da vi fra den høieste Autoritet ved, at det er lovligt at betale Keiseren Tribut endog med hedenst Mynt —"

"At blive Libellatici!" udbrød Valerian, at kjøbe et lognagtigt Bevis for, at vi har ofret! Det er at soie Løgn til Forræderiet."

"Naturligvis kan enhver Ting sees fra to Sider," svarede Priscus. "Jeg for min Part kan gøre, hvad jeg vil; men naar man har andre dyrebare Liv afhængige af Ens eget — vilde jeg have tænkt — jeg vover ikke at komme med noget Raad," vedblev han, "kun ansaa jeg det for Ret at give Eder en venlig Advarsel om Hymnen."

Dg med en kort Afstedshilsen forsvandt han og vendte tilbage til Byen.

En trykkende Tausshed herskede i den lille Forsamling, da den sladrende, surrende Stemme forstummede, der syntes at bringe med sig Surren fra Karthagos Mennekestevimmel.

"Børn," sagde Bedstemoderen, "læs af Apokalypsen. Læs den igennem."

Dg til langt ud paa Natten blev de siddende.

Indtrængende Advarsler til de slumrende og frafaldne Menigheder, ledsagede af villig Indrømmelse af de allermindste

Ulykkesfald midt i Mørket, faldt høitidelig som fra Himlen paa deres Hjerter.

Dg derpaa Opladelsen af en Dør i Himlen og Synet af det rige og mangfoldige Liv rundt Thronen.

Derpaa de foreløbige Udbrud af Dom — de syv Domsbasuner, gjentværende gennem Himlen, de syv Skaaler, udgødte over Jorden.

Krig, Varm, Angest og Fortvivlelse og endog i Himlen det Raab: „O, Herre, hvorlænge?"

Jorden og Lynild, Krystalhave, Verraab, Hælelujaer, alt selsomt og rædselsfuldt sammenblandet. Men tilsidst Seier og Renhed, det Onde besejret af det Gode, Staden som en Brud, Ridsens Træ, tjenende til Folkenes Lægedom, Tilbedelse Dag og Nat, Guds Nærvarrelse, Han selv Templet.

"Deres Bines Røg opstiger i al Evighed," sagde Valerian, da de sluttede. „Hver Uret skal blive hevet."

Dg Clement stønnede halvhøit: „Sælig er den, som seirer."

"Jeg saa den hellige Stad, det nye Jerusalem, stige ned af Himmelen fra Gud," sagde Viola, „beredet som en Brud. Hvert Hjerter skal blive tilfredsstillt."

"Kongens Konge og Herrers Herre," sagde Justa. „Han skal astørre hver Laare af deres Vine."

"De skal se Hans Ansigt," hvistede Eucharis.

"Børn," sagde Bedstemoderen, "læs for mig de dyrebare Ord af „Mesteren", og saa vil vi bede."

Viola læste: „Gamle, verdslige Bønder formaaede at fri Menneker fra Sld, vilde Dyr og Hungersnod. Men hvor langt mere virksom er den kristne Bøn! Den stiller ikke Duggens Engel midt i Slden, binder heller ikke Munden til paa

Lover; den har ingen beklædt Kraft til at afvende selve Lidelsen; men den forstrækker den Lidende med Taalmodighed og Udholdenhed."

"Thi dette Samfund dør aldrig."

Dg med dette ophøiede Syn for Betjeningen af den kristne Bon had de sammen den Aften, medens Decius's Edikt truede dem i hver Stad af Keiserriket, hint vanhellige romerske Keiserlige, som for dem var hele Verden.

Femte Kapitel.

Den hele, samlede lille Familie mødtes aldrig mere. Næste Morgen, da Viola gif til Bestemoderens Seng for at bringe hende sin Morgenhilsen og Nadverbudet, laa den ædle Skikkelse kold og ubevægelig paa Leiet, men med et Smil om den halvaabne Mund og et saadant Udtryk af dyb, salig Fred i sit Ansigt, at det tilbagefaldte Ungdommens Skjønhed.

Den hele Familie samledes i Tausshed rundt hendes Seng: Børnene og Husets Slaver. Dg for at følge, hvad de vidste var hendes særlige Dnsse, og hvad der ogsaa var en gammel, kristen Skik, sanktioneret af hendes elskede Tertullian, anlagde de ingen Sørgedragt.

Men der var megen Sorg og stille Graad. De havde en trist og høitidelig Forudsølelse af, at Han, som vidste, hvilken Storm der skulde bryde ud, havde ført dette skrobelige Kar i Havn, før den kom.

Men ingen syntes at sørge saameget eller at have tabt saameget i hende som Eucharis, saa kjærlig havde den bedagede Kvindes Modtagelse af den foreldreløse Fremmede været, saa ont havde hun trykket sin Dattersøns Brud til sit Hjerte.

Eucharis kunde sidde timevis Dag og Nat ved Eiden af den ærværdige, affjælede Skikkelse.

Da Valerian kom tilbage om Aftenen, fandt han hende der med et af Børnene i sine Arme.

Han gyste ved at finde hende der. Den store Tordensky, som sænkede sig ned over dem Alle, fyldte Lusten med en ildevarslende Susen og Hvissen og Hjertet med mørke Aelser, og han gyste ved at se sin Elskede, sit Livs Liv, i saa nær og frivillig Forbindelse med Døden.

Hun græd ikke, skjønt hendes Dine var fugtige, da hun med et Udtryk af ophøiet Ro og Tillid saa op i hans Ansigt.

"Hun har fuldendt sin sidste Strid," sagde Eucharis, „og se, hvor fredelig den har efterladt hende! Dette Udseende hidrører ikke fra denne Kyst, heller ikke fra det stormfulde Hav, men fra Kysten hinsides. Hun venter paa os der sammen med de Salige, som hun elskede og ærede saa høit. Se, Elskede," tilføiede hun blidt, idet hun reiste sig og forsøgte at kysse bort det beklæmte Udtryk paa hans Pande, „dette er, hvad der menes ved, hvad vi kalder Skibbrud: at blive kastede af Stormen til vor egen Kyst, at blive førte hjem, netop som jeg blev det."

Han traf hende blidt bort.

"Det synes, som din Aand har fulgt hende, min egen Elskede," sagde han, „og det kan ikke, maa ikke være saa. Vi er paa den af Stormen omtumlede Flaade sammen — endnu sammen. For mig synes det, som om den hele Fortid er død med hende. Medens hun levede, var det, som om Tertullian var ilive blandt os og Jrenæus og endog Polyfarp, alle, hvis Stemme hun havde hørt, sammen med hvem hun havde indaaudet

denne samme jordiske Luft, hvis Børn og Venner hun havde kjendt."

"Staar det saa for dig?" sagde Eucharis. "For mig er det, som om de Alle var end mere levende blandt os nu, da hun, hvis Ryk har berørt mine og mine Børns Læber, hvis kjære Stemme har kaldet os med omme, barnlige Navne, er i hin hellige Forsamling, er, hvor de længe har været. Jeg ihnes at blive fortrolig med dem Alle; det er, som om de ogsaa kunde ønske os velkommen med moderlige Smil og Kjærtegn."

"Hun er isandhed paa den sikre Kyft," sagde han. "Hun er „under Alteret.“ Men vi, vi er ikke alene kastede af Stormen mod hin Kyft, den hele Flaade er adspredt, slængt hid og did; de skjønneste Skibe sætter for fulde Seil for fremmede Havne, nogle seiler hinanden isænk, andre sniger sig ud affigte og holder sig langs denne Verdens Kyfter. Det har været en forfærdelig Dag i Karthago."

Clement, Justa og Viola sluttede sig til dem, mens han talte.

"Er vore Brødre faldne, Broder?" spurgte Clement.

"Kald dem ikke Brødre," sagde Valerian heftig. "De gik ud fra os, fordi de ikke var af os. De har ikke engang ventet paa den bestemte Dag til at ofre, om to Dage til. Jeg saa dem idag, en elendig Forrædertrop, snigende sig frem, for det forlanges, for at sværge ved Keiserens Genius; nogle ligegyldige og letfindige, andre blege og skjælvende, lig en Samling af stønnende Aander. Selv Hedningerne spottede dem. Men værst af Alle de saafaldte Libellatici.*)" Pris-

*) „Libellatikerne“, med dette Navn betegnedes de falske „Kristne“, som, for at undgaa Forfølgelserne under de romerke Keisere, købte sig Beviser for, at de havde ofret til Afguderne. Red.

cus viste mig sit Bevis imorge. „Se“, sagde han, „Lagnen er ikke min, men deres. De ved, jeg ikke mener, hvad jeg betaler dem for at sige, at jeg gjør.“ Og den Usling ventede, at jeg endnu skulde anerkjende ham som en af vore!"

"Du negtede at tale med ham?" sagde Clement.

"Naturligvis", svarede Valerian.

"Hod han til at blive vred?" spurgte Clement.

"Han rødmede først dybt og blev derpaa dødbleg," sagde Valerian rolig. „Maasse Pilen traf den Smule Samvittighed, han endnu har tilbage; thi han vendte sig mørk bort og sagde: „Der er værre Apostater end de saafaldte Libellatici. Kirken optager igjen saadanne. De sidste kan endnu blive de første.“ Jeg formoder, han sagde dette for at true mig.

"True dig! sagde Clement. Men der var ikke saameget Forbauselse som dyb Sorgmodighed og Bekjæmring i hans Stemme.

"Bliver Libellatikerne gjenoptagne i Kirken?" spurgte Eucharis.

"I disse slappe og blodagtige Tider, ja!" sagde Valerian. "Men Jngen kan bringe os til at byde dem velkommen igjen i vore Hjem."

"O, min Valerian!" sagde hun blidt, idet hendes Dine fyldtes med Taarer, „at ønske hvilken som helst Faldne velkommen tilbage er sødt, sødest af Alt, hvis de kun i Sandhed kommer tilbage."

"True dig!" gjentog Clement atter som hensunken i Betragtninger. "Men ah, ikke blot dig; mig, dig, os Alle! Jeg læste inat, da jeg vaagede i vor asdøde Bestemoders Kammer, det Brev, hun elskede saa høit, fra Lyons og Viennes Kirker til deres Moderkirke i Lilleasien. Hine Martyrers Ydmyghed var saa stor, at de alborlig bebreidede dem,

der hædrede dem med Martyrnavn. „En alene tilkommer i Sandhed hint hellige Navn,“ sagde de, da de laa blodende og udmattede i Fængsel for Ham, „den trofaste og sande Martyr, Førstegroden af de Hensjovede, Livets Fyrste, eller i det høieste hine, hvis Bekjendelse af Ham er bleven beseglet med Trofasthed til Døden. Vi er kun stakkels, ringe Bekjendere.“ De sendte ingen „Fredsbreve“ ud fra Fængslet; de sendte ydmyge Begjæringer om Forbønner for sig selv om, at de maatte holde ud til Enden. Og naar hine, der havde ligget under for Pinslerne, blev slæbte tilbage til dem i Fængslet, modtog de dem med den sømme Medlidenhed og Kjærlighed; de bad, at den Herre Jesus vilde giengive disse Døde til Livet, og om sine Angivere og Bødler talte de aldrig et ufsærligt eller hængjerrigt Ord!

„Læs Brevet for os,“ bad Eucharis.

„Jfke nu, tror jeg,“ sagde han. „Pinslerne var forfærdelige, og jeg ved ikke, om det hjælper at dvæle ved dem. Brødrene skriver, at gennem alle deres Lidelser blev de „forfriskede og vedervægede ved den levende Vandkilde, som strømmer fra Kristi Hjerte; thi Intet kan være forfærdeligt,“ siger de, „hvor Faderns Kjærlighed findes, intet til virkelig Skade, hvor Kristi Gæ er det raadende.“ Beretningen rørte mig dybt,“ tilføiede han. „Men det var ikke saameget deres Lidelser eller deres Frimødigthed; det var, at selve den Korsfæstede Billede syntes at lyse ud af dem, tilgivende, tillidsfulde, elskende til det sidste, kun mistroende sig selv, som Han naturligvis ikke kunde mistro sig. Det gav mig lidt Haab,“ sluttede han.

„Lidt Haab, Broder, min Broder!“ udbrød Valerian; „som om Nogen af os kunde frygte for dig!“

„Jeg har frygtet for mig selv,“ spaa-

rede han. „Saadanne ubetydelige Ting er Fristelser for mig; saadanne ubetydelige Ting er til Glæde eller Sorg for mig; en Tørste, et feislagent Haab med Hensyn til et eller andet af Frugttræerne, Vinrankernes Udælgelse af Insekter eller en Skyregn, som bortseier vore Terrasser. Jeg har sagt til mig selv: „Hvis disse Ting bevæger mig saaledes, hvorledes skal jeg da bestaa i hine? Hvem skal holde Stand i den fortærende Jld?“ Og saa kom Svaret: „Ogsaa da vilde Han styrke mig, der ikke har ladet mig ganske ligge under endog i disse smaa Ting.“ Det er en Vanære, at saadanne Ubetydeligheder kan have fristet mig; men jeg har ikke sværget svigagtig. Jeg har altid fastet bort det slette og kun solgt det gode og vurderet alt efter dets virkelige Værdi. Og hvis den „fortærende Jld,“ de knusende Stene, Pinebænten og de grusomme Svøber skal komme, saa kan vi have det faste Haab, at vi ogsaa skal se de Helliges Konge i sin Skjønhed som aldrig for, og at vi ikke skal være uvillige til at gaa hjem til Ham i det Land, der er meget langt borte.“

Saamange Ord fra Clement bevægede Alle dybt — fra Clement, som ialmindelighed udtalte sig saa lidet.

Men i sin Uvidenhed sæstede de tilfæls Lid til hans Dom over sig selv; de troede halvt, at han havde været altfor begjærlig efter Binding med Hensyn til sine Vinranker og Figentræer.

Ingen af dem kjendte den „fortærende Jld“, der havde lagt hans Hjerte øde og tilintetgjort hans kjæreste Forhaabninger. Alle saa og elskede Mildheden og Blidheden hos ham, men ingen anden kjendte, heller ikke forstod han selv i hvilken Grad, hin skjulte Jld havde modnet hans Billie og hans Hjerte.

Den Hæbnespangre Dag, som var

nævnt i Ediktet, gryede. Enhver Kristen i hele Kongeriget skulde spørge ved Keiserens Genius og lægge Rogelse paa Alteret eller underkastes Tortur og Død.

Dagen hengik rolig paa Landgodset. Det var Bedstemoderens Begravelsesdag.

Det hellige Skrin, der indeholdt den Stat, som var gaet bort fra dem, blev med den ømmeste Verbødighed hensat i Katakomberne, nær de Martyrer, som hun havde elstet saa høit.

Dg ved den hellige Madvere blev hun for første Gang ihukommet af Familien og mange Kristne, der havde kjendt hende, som hørende til dem i „de Levendes Land“ og indgaaende til den evige Hvile, endnu samlede rundt et helligt Bord, endnu ventende under et helligt Alter, endnu levende ved Ham, som er „Livet“.

Det var en Dag, fuld af høitidelig Stilhed og Spænding. Denne samme Aften eller hvilkensomhelst Time og Dag herefter kunde Forfølgerens Slag falde, kunde de ubonhørlige Retsbesjentes Skridt blive hørt paa hint rolige Hjemts Tærstel.

Angrebets Enhed er noget vanskelig for os at forstaa i disse Tider med sine mange Riger og mange Tungemaal.

Under hele den udstrakte Himmelhvælving, som de troede dannede et Tag over Verden, var den civiliserede Verden fuldstændig et. Hvad der laa hinsides syntes for dem neppe at kunne kaldes „behoet Jord“. Der var intet andet end en Aften eller et Bildnis, som begrænsede den virkelige, menneskelige Verden, hjemsogte, som hine Egne var, af vilde Dyr og endnu vildere Menneker, tallose Horder af Barbarer, som vistnok i de sidste Aar trængte sig ind paa Keiserriket, men blandt hvem det var ligesaa umuligt at bo i Fred, som det var paa Arenaen,

naar den var opfyldt af Gladiatorer og numidiske Løver. Og Herredømmet over hele denne Verden var i Hænderne paa En, der var bestemt paa at udrydde den kristne Kirke fra Jorden, planmæssig, lovmæssig, ikke med Oprør og vilde, lidenskabelige Pobeloplob med deres vilkaarlige Myrden og vilkaarlige Sparen af Menneskeliv, men ved alle de Midler, der staa til Raadighed for en fint organiseret Styrelse, som endnu har aabent Vie for Keiserrikets Magt til at straffe om ikke til at forsvare og frelse.

De Mænd, som havde gjort sig til Opgave at udrydde den kristne Kirke, tilsigtede paa ingen Maade et almindeligt Blodbad paa de Kristne. De agtede ved planmæssig Fremgangsmaade — hvert Overtalelsesmiddel, hvert Martyrredskab anvendt udholdende, vedvarende, behændigt, forskjelligt efter hver enkelt Kristens Individualitet — at bringe dem til at ophøre at være Kristne og saa atter begynde at blive „gode Borgere og Undersaatter.“

Det første Angreb lykkedes over de mest sangviniske Forventninger. Den blandede Mængde, som havde sluttet sig til de Kristnes Radværksamfund i Lobet af disse tretti fredelige Aar, adspredtes strax og smeltede bort i de hølgede, uendelige Masser rundt om.

De forskjellige Dvrighedspersoners Pengegriffhed skilte Menigheden ved mange flere, idet de modtog Pengebod istedetfor Dring.

Den Forsamling, der mødte i Karthagos Kirker Søndagen efter Offerdagen var synlig formindsket.

Dog var Sigtingen langt fra fuldført. Endnu var Profkonsulen fraværende fra Byen, og Forfølgelsen blev drevet med en vis Træghed.

Mange, som stod i Handelsforbindelse med andre Byer, havde Tid til at ind-

passe sine Skatte, ordne sine Affærer, endog sælge Huse og Haver og reise til Steder, hvor de var mindre kjendte og derfor kunde have mere Udfigt til at undgaa Angivelse.

Endnu engang kom Priscus og raadede — uden at lade sig afftrække ved den kjølige Modtagelse, han fik — Familien til at gribe denne Udvei, for det var forsilde.

Bisshop Cyprian selv, sagde han, havde trukket sig tilbage til et ensomt Sted ved Kyften, da han for Diebliffet troede at kunne tjene Kirken bedre ved at styre og formane den derfra end ved at dø i dens Midte.

En Kjøber kunde maasse findes til en Del af Landgodset, sagde han, og der faldt ogsaa Hentydninger med Hensyn til Violas Navn. Men han fik ingen-somhelst Opmuntring i Anledning af sine Raad og hemmelige Bink; tværtimod syntes de saa fuldstændig uforstaaelige for Familien, at han stoffet trak sig tilbage og vendte hjem igjen til Karthago.

Men det Alternativ, han havde hentydet til, havde dog gjort mere Indtryk, end han formodede.

Da Clement vandrede rundt Haverne den Aften, her opbindende vildt vorende Grene og bortskjærende overflodige Blade, hist oprykkende Ugræs, halv ubevidst, med sin sædvanlig Sands for Orden og Sirlighed, henfaldt han i dybe Betragtninger.

Saa kjære var ham disse Haver og Marker, som han havde opdyrket og forskjønnet, kjære som et Billede, han havde malet, et Digt, han havde skrevet, som en Skat, anbetret ham til deres Lykke, hvem han elskede, som det Verk, Herren havde givet ham, paa hver Tomme af hvilket Hans Betsignelse syntes synligen

at have sat sit Segl — kunde det være muligt, at hos ham laa Feigheden just i at slynge sig fast til disse kjendte Ting og ikke i at opgive dem?

Kunde det være saa, at det sande Døfer, han var kaldet til, var at sælge dette hans egne Høenders Værk og vandre ud som en Pilgrim og en Fremmed med de øvrige?

Han gif hjem igjen i Haab om at domme mere klart i sit Kammeres Ensomhed, usorstyret af de Tings fristende Nærhed, der syntes at gjøre Forødring paa hans Dødsforødring.

Han fik ingen rolig, stadig Søvn om Natten, kun en afbrudt Slummer med foruroligende Drømme. Det forekom ham, at han laa begravet dybt nede i en Grav under Høiene med de store Figentraers Rodder og Vinrankernes Slyngetraade snoende sig om hans Hjertes Fibre, til de blev til Ven af hans Ven og drog sin Næring af hans Liv: de Ting, der er givne Mennesket til at nære sig af, i Virkeligheden nærende sig af ham; og han var ikke død, men var sig det Ulsammen fuldt bevidst, dog ude af Stand til at fly.

Han vaagnede med Følelsen af, at en Byrde var bleven taget bort fra ham; i hans Øren syntes de Ord at gjenthyde: „Et Menneskes Liv bestaar ikke i Overflodigheden af de Ting, som han besidder.“ I sit Hjerte sparede han: „Sandt, Herre; heller ikke skal min Død bestaa i, at disse Tings Overflodighed behersker mig.“

„Valerian“, sagde han næste Morgen, „jeg er færdig, hvis vi Alle anser det for det Bedste. Lad hvem der vil kjøbe Godset, hvis vi derved kan faa Søstrene og Børnene til et sikkert Sted. Hvad Biskopen kan gjøre, kan det ikke være urigtigt for os at gjøre.“

Men Valerian sad med Tertullians Manuskript, „De Fuga in Persecutione,“*) oprullet foran sig.

„Sagen staar saaledes,“ læste han; „vi har enten begge Ting i vor Magt, eller de afhænger alene af Gud. Hvis det staar til os at bekynde eller fornegte, hvorfor da ikke vælge det ædleste: at bekynde. Men I viser Ham liden Værd ved at fortvile om Hans Magt til at beskytte os fra Fare. Hvorfor siger I ikke heller i Tillid til Gud og i Haab om Standhaftighed: „Jeg gjør min Del; jeg drager ikke bort; Gud vil, hvis saa behager Ham, selv være min Beskytter.“ Det anstaar os bedre at forblive i den Stilling, vi indehaver ifølge Hans Villie, end at flygte ifølge vor egen Villie.

Han, som byder os at skinne som Lysets Børn, byder os ikke at skjule os som Mørkets Søner. Hvorfor skulde I skamme Eder ved at vinde Værd? Søg ikke at dø i Brudeseng eller i Fædre, men at dø Martyrens Død, for at Han kan blive æret, der har lidt for Eder. Den, der frygter for at lide, kan ikke tilhøre Ham, der har lidt. Jeg vil tage et Citat fra Verden (Gneiden): „Er det noget saa sørgeligt at dø?“ Derfor tiltrænges den Trøstelse, som leder til al Sandhed, og som besjæler En med den rette Udholdenheds Aand. Og de, der har modtaget Ham, vil hverken neblade sig til at flygte fra Forfølgelse, heller ikke kjøbe sig fri for den.“

„Cyprian er en Veder,“ tilføiede han som Svar paa Clements Ord, „og kan have den Opgave at styre Mængden fra det fjerne; vi er blot en Del af Legionerne; vi har blot at blive staaende paa vor Post.“

*) D. e. om Flugt under Forfølgelse.

„Men Kvinderne og Børnene?“ sagde Clement.

„Hvis de forleder os til at flygte og svigte,“ sagde Valerian næsten heftig, „da var de værste, de strengeste Udtalelser om Egetabet sande.“

Eucharis saa op med roligt Mod. „Kristne Kvinder er ikke blotte Lam,“ sagde hun, „som maa værnes om og beskyttes; vi er Eders Medtjenere og Medstridsmænd, som skal dele Kampen og Lidelsen med Eder. Saa Forfølgelser, uden at der har været Noget af os blandt Martyrerne!“

Clement sagde ikke mere. Og efterhvert som Dagene gik, begyndte han at tro, at den sikreste saavel som den lykkeligste Forholdsregel maatte kunde være at forblive, hvor de var.

Priscus var vendt tilbage til Carthago, hdmugget og ærgerlig.

Til den Aften havde han Indbydelse til et Gjæstebud i et af de fornemste hedenske Huse i Byen.

Han havde været i Tvivl om, hvorvidt han skulde gaa eller ei. Til højst kensomhelst Kant han vendte sig, blev hans Egentjærlighed saaret. De Kristne betragtede ham tydelig som en Fremmed, og Hedningerne som en Soldat betragter en Desertør fra Fiendens Leir, eller som en Patricier*) betragter en Frigiven, der anmassende fordrer fuldkommen Lighed med dem, der altid har været fri.

Han besluttede imidlertid at gjøre Spranget. Han maatte være det ene eller det andet. Og hans egen Sikkerhed fordrede, at han ikke skulde synes at vige tilbage for det Samfund, til hvis Rækker han havde sluttet sig.

*) : en Borger af den fornemste Klasse.

Der blev spaset meget over den tragiske Maade, paa hvilken disse rasfaldne Kristne høitideligholdt Festene; men „de vilde vel med Tiden aflægge deres triste Mine.“ Priscus selv blev lykønsket med sin Utvungenhed og Munterhed og blev tilsyneladende optaget i Cirkelen med en Fortrolighed, som fortryllede ham. Det var visseelig en Lettelse at have ladet de gamle aestetiske Regler bag sig og at kunne vælge sit Selvfab uden anden Indskrænkning end, at det skulde være det bedste i sit Slags. Klipper maatte altid blive bornerede, og hvad var Kirken andet end en Klif?

Lidt efter blev han truffet ind i Samtale om en og anden af sine kristne Bekjendte og i Særdeleshed om Familien paa Landgodsjet.

„De synes at være altfor gode til at høre til en saadan menneffesindst Sekt,“ sluttede Berten. „Det vilde klarligen være en Tjeneste at gjøre dem at bringe dem — om end ved lidt strenge Midler — ud af saa slavisk en Overtro; i Særdeleshed denne Valerian, om hvis Udholdenhed og Høisindethed De siger saameget. Han maa for enhver Pris vindes tilbage for Staten. Og dette Landgods,“ tilfoiede han, „synes i sig selv en Eiendom, som ikke er at foragte.“

„Langt være det fra mig at drage, hvad de vilde anse for Sorg og Bekymring, ned over de gode Folk,“ sagde Priscus undskyldende. „Jeg tror, Enkelte af dem aldrig vilde give efter — maatte Jngen af dem lettelig.“

„Uden Tvivl krymper De Dem som hæderlig Mand for at indvikle gamle Venner i Ubegneligheder,“ sagde Berten med en Smule Sarkasme i Stemmen; „Alt skal blive gjort med Hensynsfuldhed. Men der er tydelig Skatte der, som er værd at gjenvinde for Staten; og

naturligvis, let eller ikke, maa Dekretet bringes til Udførelse. Men det vil Alt sammen blive ordnet, naar Profkonsulen kommer tilbage. Smidlertid, min Herre, taffer vi Dem for Deres værdifulde Underretning.“

Hans familiære Væsen havde forvandlet sig til en stiv Embedstone. Priscus sølte sig sigtet, gjenneæmfuet, benyttet og afftediget.

Med en urolig, ydmygende Fornemmelse gik han hjem. Havde han da givet „værdifuld Underretning?“ Det vilde i Virkeligheden sige: Var han kommet med en frygtelig Angivelse? Havde han allerede sunket saa dybt, at han var bleven en Angiver, en Forræder? Skulde han atter gaa til Landgodsjet for at advare dem for Faren?

Til hvad Nytte vilde det være? De havde oien synlig foragtet hans Raad eller betragtet det som en Fristelse af Djævelen.

Og forresten, om han egentlig ikke havde ment at udsætte dem for Forfølgelse, var der visseelig noget utaaeligt i Valerians kolde Foragt og faste Tillid til sig selv. Saadant Hovmod som hans burde sættes paa Prøve.

Clement havde en Overflodighed af almindelig, sund Menneffeforstand; han vilde rimeligvis finde en Udvei af Vanskelighederne. Det vilde gjøre dem alle mere overbærende i Fremtiden; og Overbærenhed var visseelig en af de første kristne Dyder.

Og dog — og dog, tiltrods for alt hans Selvsforvar, plagede det fredelige lille Hjem ham i hans Dromme.

Han vaagnede med en Byrde paa sit Sind. „En urimelig Byrde,“ sagde han til sig selv. „Jeg er idetmindste paa den sikre Side; det er blot Virkmin-

gen af Gaarsdagens Gilde. Jeg er paa den sikre Side, og derfra kan man bedst hjælpe sine Venner paa den farlige Side.

Hvem ved, hvad jeg endnu kan blive istand til at gjøre for dem?"

(Mere).

En Mærkværdighed ved Sommerfuldmaanen.

Medens vistnok Alle lægger Mærke til, at Solen om Sommeren kommer høit paa Himmelen og om Vinteren kun staar lavt, gives der vistnok Mange, som ikke har lagt Mærke til, at Fuldmaanen gjør lignende Svingninger, idet den ved Midtvinter kommer høit og er længere oppe, medens den ved Midtsommer kun kommer lavt og er kort oppe. Det er ikke saa underligt, at dette forekommer Mange som noget Nytt, som de ikke har lagt Mærke til. Ifte just fordi Maanen spiller en ringere Rolle end Solen; thi vistnok bringer ikke Fuldmaanen nogen Varme, men dens Lys er dog af Betydning for mange Menneſker, baade hvad det behagelige og nyttige angaar. Sagen er nemlig den, at Fuldmaanen altid er oppe hele Natten, staar op, omtrent naar Solen gaar ned, og gaar ned, omtrent naar Solen staar op, hvilket Alle vil have lagt Mærke til. Men hvad ikke Alle har tænkt over, er, at dette ikke kunde finde Sted, naar ikke Fuldmaanen netop var længere oppe om Vinteren, da Natten er lang, kort oppe om Sommeren, da Natten er kort. Endnu mindre Døstigt vækker det, at Sommerfuldmaanen staar saa lavt paa Himmelen og er lidet bemærkelig. De Fleste betragter vistnok Maanen som en økonomisk Lampe eller som en Erstatning for Solen og ser i dette Forhold Naturens hensigtsmæssige Indretning. Man trænger jo ikke til Maanen om Sommeren, thi det er jo da de lyse Natters Tid. Selv ved Midnat staar Solen i Christiania kun 7 a 8

Grader under Horizonen, ophøjer som Folge deraf Atmosfæren og gjør Natten lysere, end den klareste Fuldmaane. Det er saaledes for Menneſtene en behagelig Indretning, at det netop er Vinterfuldmaanen, der staar høit paa Himmelen og er længere oppe, Sommerfuldmaanen, der kommer lavt og er kort Tid oppe, og at det ikke er omvendt. Det er ogsaa let at indse Aarsagen til dette Forhold. Naar vi har Fuldmaane, viser Maanen os sin hele Side belyst, og vi maa da, naar vi vender os mod Maanen, have Solen lige bag os, eller staa omtrent midt imellem Solen og Maanen. Fuldmaanen maa med andre Ord indtage det Sted paa Himmelen, der er næsten diametralt modsat det Sted, hvor Solen staar. Heraf følger, at, naar Solen gaar ned, staar Fuldmaanen op ligeoverfor, og omvendt. Heraf følger endvidere: Naar Solen en Midtsommernat kun staar ca. 8 Grader under Horizonen mod Nord, vil Fuldmaanen ved Midnat kun naa en Høide af ca. 8 Gr. over Horizonen mod Syd. Heraf sees, at Vinterfuldmaanen kommer omtrent lige høit paa Himmelen som Sommer-solen, og at Sommerfuldmaanen holder sig omtrent lige saa lavt som Vintersolen, og ogsaa fra dette Synspunkt kan man direkte indse Forholdets Nødvendighed, og denne Erfaringsſag bliver af sig selv indlysende, naar man sammenligner Fuldmaanens Sted med Solens i de to Aarstider, Vinter og Sommer. Maanens Bane ligger omtrent i samme Plan

som Ekliptiken (Sol- eller Jordbanen), og Maanen løber altsaa i en Maaned gennem de samme Stjernebilleder som Solen i et Aar. Ved Nymaane staar Maanen i samme Stjernebillede som Solen, ved Fuldmaane staar den altid i det lige overfor liggende Stjernebillede, nemlig der, hvor Solen vil staa om et halvt Aar. Heraf følger, at Vaarfuld- maanen kommer omtrent lige saa høit paa Himmelen som Høstisolen, og at Høstimaanen kommer omtrent lige saa høit paa Himmelen som Vaarfuld- maanen. Men da Vaar- og Høstisolen jo kommer lige høit paa Himmelen, s. Ex. i Christiania ca. 30 Gr., og er oppe 12 Timer, saa gjælder det samme om Vaar- og Høstfuldmaanen. Med andre Ord: Da Solen om Vinteren, s. Ex. den 22de December er i det sydligste Punkt af Ekliptiken, saa vil Fuldmaanen, der altid er 180 Gr. fra Solen paa denne Dag befinde sig i Nærheden — 4 Gr. a 5 Gr. over eller under Ekliptikens nordligste Punkt. Da nu dette Punkt, naar det kulminerer, kommer Zenith nærmere, end noget andet Punkt af Ekliptiken, saa indsees det let, at paa denne Dag, da Ekliptikens nordligste Punkt kulminerer ved Midnat, vil Maanen kulminere noget nær ved Zenith. Heraf følger, at Maanen da er længere oppe, og at man i Decbr. har længere Maanefkinsnætter end paa nogen anden Aarstid. Paa lignende Maade faar man ud, at Maanen er kortest oppe i Sommermaanederne, og at Maanefkinsnætterne i disse Maaneder er korte.

I indebærende Aar er Sommerfuld- maanen særlig mærkelig, idet Fuld- maanen den 27de Juni kun havde en Høide af omtrent 12 Gr. over Christiania Horizont, medens Fuldmaanen 27de Juli staar noget høiere. Fuldmaanen staar nemlig ikke altid strengt taget nøi-

agtig paa det Sted af Himmelen, der ligger modsat Solen; hvis dette fandt Sted, vilde der ved hver Fuldmaane op- staa Maaneformørkelse. Maanebanen danner nemlig en Vinkel af omtrent 5 Gr. med Ekliptiken, og Fuld- maanen kan derfor staa indtil 5 Gr. over eller under det Sted, hvor Solen vil staa om et halvt Aar, eller hvor den har staaet for et halvt Aar siden, og Forholdet er nu saaledes, at de forskjellige Aarstiders Fuld- maaner i Lobet af 18½ Aar ind- tager alle disse Stillinger lige fra 5 Gr. over indtil 5 Gr. under Solens Gjen- nemsnitsplads og tilbage igjen. I 1876 stod saaledes Sommerfuld- maanen ca. 2 Gr. over Horizonten (for Christiania) og 5 Grader over Vintersolens Plads, og i 1894 vil Sommerfuld- maanen atter staa 5 Gr. under Vintersolens Plads. Omvendt stod i 1876 Vinterfuld- maanen 5 Gr. over Solens Sommerplads. I 1885 staar den 5 Grader under, og i 1894 vil den atter staa 5 Grader over Solens Sommerplads. Da nu Som- mersolen i Christiania kommer ca. 54 Gr. høit, er ca. 17 Timer oppe og kun 7 Timer nede, medens Vintersolen kun kommer 7 Grader høit, er kun 7 Timer oppe og 17 Timer nede, saa vil man se, at i 1876 kom Sommerfuld- maanen kun ca. 2 Grader høit, var 5 Timer oppe og 19 Timer nede, og at Vinterfuld- maanen kom 59 Grader høit, var 19 Timer oppe og 5 Timer nede, at i 1885 kommer Vin- terfuld- maanen kun 49 Grader høit, er 16 Timer oppe og 8 Timer nede, medens Sommerfuld- maanen kommer 12 Grader høit, er ca. 8 Timer oppe og 16 Timer nede, og at det samme vil finde Sted i 1894 som i 1876, i 1904 som i 1885 o. s. v. I Lobet af 18 a 19 Aar kom- mer altsaa Maanen 10 Grader høiere end 9 Aar iforveien; hver 18 a 19 Aar bliver Vinterfuld- maanens største Høide

over Horizonten 10 Grader større, og Sommerfuldmaanens 10 Grader mindre end 9 Aar isorveien.

Medens Sommerfuldmaanen i 1894 vil blive aldeles borte paa ca. 62 Graders nordlig Brede, vil man i nævnte Aar paa samme Brede se Vinterfuldmaanen i Lighed med Midnatsjolen gaa hele Himmelen rundt uden at gaa ned. Aar ser man derimod inersteds i Norge dette til Midnatsjolen sporende Fænomener. Medens altsaa Midnatsjolen sees paa 66½ Grads nordlig Brede, vil man ved Midtvinter i de gunstige Aar se Middagsfuldmaanen paa 62 Graders nordlig Brede.

Bed Polerne er, som bejsjndt, Solen oppe sex Maaneder og nede sex Maaneder. Polerne har saaledes sex Maaneder Dag og ligesaa længe Nat, naar man intet Hensyn tager til de Modifikationer, som Straalebrydningen medfører i denne

Fordeling af Lys og Mørke. Da nu Fuldmaanen stedsje er i Opposition med Solen (staar ligeoverfor den), saa kan man ikke se den, saalænge Solen staar over Horizonten, undtagen naar den er i den nordlige Halvdel af sin Bane, thi naar et Punkt af Elliptiken staar op, gaar det modsatte ned. Naar derfor Solen er over Horizonten, er Maanen i det Dieblif, den er i Opposition med Solen, under dette Plan og er folgelig usynlig den halve Del af Aaret. Men naar Solen er sunken under Horizonten er Fuldmaanerne synlige paa ethvert Sted, som Solen ikke mere bejsjinner. Saaledes vil Polerne, som er berøvet Maanen om Sommeren, det vil sije, naar Solen stedsje er paa Himmelen, gjense den om Vinteren, naar Solen har forladt den. Bed Polerne hersker derfor næsten aldrig noget betydeligt Mørke, da det saa meget hyppigere Maanestraaler Solens lange Fra-
(r. Mgbl.)

THE LATE KING THAKOMBAU.*)

(From the Sydney (Australia) Morning Herald).

Thakombau, ex-King of Fiji, is dead. His life is another remarkable illustration of the way in which, by force of character, a man may achieve a greatness to which blue blood and titles cannot raise him. It happened in his case that he was of high Fijian origin, but if it had been otherwise he would have proved himself to be no common man, and might with a much humbler birth have worked out the events of his life. During heathen days in Fiji the governing power was divided among many chiefs. Wars were incessant, and to the insecurity of life was added the almost utter stagnation of everything that was useful. Matters grew worse from year to year; and apparently Thakombau, savage as he was, saw that the only help for

*) Dette Udsklip om Thakombau af Fidjschi=Øerne er os tilsendt af en Ven i Australien. De nævnte Øer ligge ret i Øst for Ny=Holland, østfor Ny=Guinea, og i Nord for Ny=Seeland.
Red.

his country was in its deliverance from the divided counsels and hostile relations of its tribes. If not with the best of motives, nor with the mildest methods, yet with a distant knowledge of what was needed, he set himself the task of saving his country; and over all obstacles he made his way till he won and wore the proud title of Tui Viti, King of Fiji. Comparing small things with great ones, the Cæsars, the Cromwells, and the Napoleons of the world have not done more than he did. If he had never won the real authority as well as the honour which belongs to the name of king, the annexation of Fiji by Great Britain would have been impossible by peaceful measures, and after the annexation there might have been and might even now be troubles which we know not of. Physically and mentally he was a notable man; he had the true instincts of greatness, all the more noticed by their painful contrast to the unlicensed passions which he exhibited in his heathen state. Under the influence of better things the most complete and remarkable change that ever passed over a man passed over him, of which he gave good proof till he died. He became the stanch friend of missionary enterprise. It struck a fatal blow at his personal vices, at his official cruelties, both of which had sanction enough in the traditions and usages of his country away back beyond the longest memory. He accepted the conditions. It was the work of a strong man to make the sacrifice, and it evinced more strength still through

years of severe trial to hold his position as he did to the admiration alike of those who were his friends, and of those who were only casual visitors to Fiji. During his short visit in Sydney, he said and did some things which showed how eagerly he longed for a higher life. He is said to have remarked — "I wish I were young again; but it is too late for me now to set up these wonderful works of yours in Fiji." The old man was a true patriot, loving his country to the last, and he annexed it to Britain because he loved it. The value of his moral influence in late years must have been great, and he died in peace, having lived to see the hordes of Fijian savages in a fair way to all that is possible to them in civilization and Christianity.

No chief like him has ever arisen in Fiji. With all his faults he was a most extraordinary man, from whom we cannot withhold our admiration and respect. Though arrogant and overbearing in prosperity, when reverses came he showed the better side of his character as a warrior chief. Then the real man that was in him came out, cool, wary, patient, enduring, indomitable, "bating no jot of heart or hope," even in the darkest hour, and keen to discern, and swift to seize the moment of advantage. His very pride kept him from anything like cowardice or meanness. Once, when his fortunes were at the lowest ebb, and escape from the dangers which hemmed him in on every side appeared to be impossible, the Rev. J. Calvert offered

him the mission schooner and advised him to flee to some distant part of the group and wait for better times. Thakombau drew himself up and smote his breast. "I was born a chief," he cried, "and if I must die, I will die like a chief. They shall never say that I fled from them." But proud though he was, his pride was that of a highminded chief, and never showed itself to an inferior. He had always a joke or a pleasant word for his meanest subject. Nor, though in bygone times his ambitious schemes led him to oppressive measures, was he regardless of the interests of his people. He thought for them and cared for them after a certain lordly fashion which cannot be fully understood or appreciated save by those who understand the native character and the true nature of the relations which exist between the people and their chiefs. He was heart and soul a Fijian, and he must be measured by the Fijian standard, not by our own. During his later years he was a Church member, and there can be no doubt that he honestly strove to act up

to his profession according to the light he had. Let him who has done more cast the first stone at him because of his many inconsistencies and shortcomings. When the end came he met death, not only without fear, like the grand old chief he was, but also like a Christian man who knows where to seek that help and guidance of which he feels the need in his latest hour, and while he lay dying his voice was often raised in prayer with a fervour and a pathos which brought tears into the eyes of those who heard him. „Nothing in his life so well became him as the manner of his leaving it.”

His Excellency the Governor, on being informed of his death, expressed a wish that the funeral should be deferred until the arrival of a man-of-war, in order that it might be conducted in a manner worthy of so great a chief. The body was therefore placed in a canoe, which was filled with lime, and the funeral ceremony will probably not take place until after the close of the hurricane season, when one of Her Majesty's cruisers may be expected in Fiji.

Fader vor.

(Af B. A. Wegele).

Fader vor, som troner i din Himmel,
Dine Børn, som færdes her paa Jord,
Glemme tidt i denne travle Brimmel,
De i Himlen har en Fader stor.

Fader! helliget dit Navn lad vorde
Som dit dyrebare Fadernavn,

Saa det smelte kan de Hjerter haarde
Dg din Naade tage dem i Favn!

Fader, lad dit Rige til os komme
Rettelig med dine Vidner tre,
Dg naar her vor Provetid er omme,
Lad os Rigets Glands i Himlen se!

Fader! ske din Billie her paa Jorden,
Som den altid hist i Himlen ster!
Dog først, naar din Billie er vorden
Dgsaa vor, den fremmes stadig mer.

Fader! du, som Spurven ei forlader,
Kunde du os glemme i vor Nød?
Nei, vi bede tillidsfuldt vor Fader:
Giv du os idag vort daglig' Brød!

Fader! Skylden vor du os forlade,
Som vi og forlade Skyldnere;
Thi kun, naar vi ei vor Broder hade,
Kan med Velbehag du paa os se.

Led os ei i Fristelse, o Fader!
Vær tilstede med din Guddomsragt!
Styrk os i vor Kamp mod ham, som hader
Dine Børn og rokke vil vor Pagt!

Fader vor! o, frels os fra det Døde,
Tag os naadig i din Frelserhaand,
Lad os, naar vi vaage, naar vi blunde,
Smage Freden, Pantet paa din Aand!

Fader! dit er Riget, din er Magten,
Din er Vren i al Eghed;
Dg din Sons er Bonnen, vi i Pagten
Sit at bede til vort Hjertes Fred.

Fader! derfor lægger du dit Amen
Til, hvergang vi bede denne Bøn,
Dg tilsidst du samle vil med Gammen
Dine Børn i Himlens Holig Høn.

I Solfinnet.*)

Første Kapitel.

Svorledes en fra det lave kom-
mer i Sviden.

Mand og Kone læste et Brev sammen. Manden sad, Konen stod bag ham, lænede sig til hans Skulder og hørte opmærksomt til. Hans var meget klog, det vil sige, han havde lært meget, som hans Kone sagde, idet hun fuld af Respekt saa op til ham. Han kunde ikke alene læse let og flydende, hvad der var trykt, men ogsaa hvad der var skrevet, — ja han skrev selv næsten ligesaa smukt som Skolemesteren, han vidste endog Bessed om Lande og Steder, — kunde udenad tre af Davids Psalmer, den 23de, den 62de og den 90de. Dertil endnu mange Signelser og Bibelsprog af det Nye Testamente og mange andre Psalmer.

Dorthe, hans Kone, var ogsaa klog, det vil sige, hun havde ikke lært meget, hvilket hendes Mand overensstemmende med Sandheden leilighedsvis bevidnede, men hun besad en særegen Klogskab, den nemlig, at hun med sine blanke, lyse Dine kunde adskille Menneskene fra hinanden, om de var Onde eller Gode, om man kunde have Tillid til dem eller ikke; end videre, hun kunde bringe Indtægt og Udgift i det rette Forhold og viselig holde Hus med, hvad hun havde at raade over og endelig, hvad der fornemmelig var Hovedsagen, hun kunde lede og føre sin fjære Mand, hvorhen hun vilde have ham.

Siden disse To var saaledes bestafne, faldt det af sig selv, at Hans hoit og tydeligt forelæste Brevet, uden dog at tænke

sjunderlig paa, at Dorthe hørte opmærksomt efter og havde overmaade mange Tanker derunder.

Brevet i sig selv, allerede en hel Begivenhed i den lille Bondestue, var denne Dags Eftermiddag overbragt af et Bud, men af Dorthe rolig bleven stukket ind mellem Speilglaslet og Rammen, indtil Hans om Aftenen kom hjem fra sit Arbejde. Da tog hun det ned, betragtede det noiagtigt udenpaa, vendte det til alle Sider op og ned, medens Hans trak de svære Stole af, stat Fodderne i Trætofler, tog Jakkens af og hængte den paa Væggen, — da syntes Dorthe, at de dog burde vide, hvad det indeholdt, forend de spiste til Aftens, aabnede og udfoldede det og stat det i Hans's Haand.

Moderen tilberedede imidlertid Aftensmaden derude paa Storfstenen i det lille Kjøkken, og den lille Hans laa ganske fornøiet i sin Bugge og legte med sine egne Fingre. Moderen derude var 70 Aar, lille Hans derinde var endnu ikke 7 Uger gammel.

Og nu læste Hans det mærkværdige og indholdsrige Brev.

Fra hvem var da Brevet og hvad stod der i det? — Det var skrevet af en Fætters Kone, som boede i den store By, der laa omtrent fire Mile bortfjernet; og det stod deri om en stor „Bankor“, (Banquier) som boede paa „Neuen Wall“, hvis Kone for to Dage siden havde faaet en liden Son og nu søgte efter en Amme. Men det skulde være en agtværdig og retmæssig gift Kone, og da havde Fættersens Kone tænkt paa Dorthe, hvis lille Gut hun for tre Uger

*) „Gybsbilleder. Tre Fortællinger af Pastor N. Fries.“ Eft. H. Nisshoung & Co.'s Udgave.

liden havde baaret til Daaben. Hun maatte nu overlægge det vel! En smuk Sum Penge og mange Færænger var at tjene derved.

Ja, dette var rigtignok et meget indholdsrigt Brev! Da Hans havde læst det tilende, blev det ganske stille i Stuen, — saa stille, at Væguhret syntes høirostet, og saa lydeligt at udtale sit — „tik, taf,“ som om det først og fremst vilde give sin Mening tilkjende. — Afstensolen kastede sit røde Skin paa den hvide Væg, — derude paa Skorstenen spragede Fedtet i Panden, og i Buggen laa den lille Gut med sine store, brune Dine.

Dorthe var bleg og sagte sunken ned paa en Stol og sad da ligeoverfor sin Mand med Hænderne solbede i Skjødet. Hun sukede tre Gange dybt, men sagde intet.

Hans lod Papiret falde paa Gulvet uden selv at mærke det, en Stund saa han paa sin Hustru, derpaa vendte han Hovedet langsomt og saa paa den lille Søn i Buggen, og hans trofaste Dine lyfte. Da rystede han afgjorende med Hovedet, sprang op og sagde kort:

„Det bliver der Intet af!“

Hu blev Dorthe ogsaa levende, hun tog BARNET op af Buggen, — der af Glæde over at være i Moderens Arme sprællede med Arme og Ben —, og trykkede ham fast ind til sig. — Det var en prægtig liden Fyr! — De samme Dine som Faderen, lyft, fort, silkeblødt Haar dækkede hele Hovedet, og naar disse vel-dannede Lemmer med Tiden voksede og udviklede sig, da vilde han ganske vist blive et saadant Pragteremplar af en Mand, som Faderen var.

BARNET var for Diebliffet blot isør en Skjorte af grovt Værrød, altsaa næsten uden Klæder; thi Moderen var just isærd med at klæde ham i Nathabit da Fader-

ren og Brevet kom forstyrrende imellem. Hansemand præsenterede sig saaledes paa det allerfordelagtigste, thi en saadan liden Krabat er aller deligt lig, som han er fremgaaet af Staberens Haand.

Og fra en saadan Gut skulde hun stille sig paa et helt, — helt Aar! Umuligt, sagde Dorthe's Hjerte, og hun var paa Veien til at skriges høit bare ved Tanken derpaa. — Men da kom den overlæggende, beregnende Forstand med sin Klogskab og sagde: „Holdt! holdt! ikke saa rast! — enhver Ting har to Sider!“

Hans og Dorthe havde i mange Aar omfattet hinanden med trofast Hengivenhed og tjent med slittig Udholdenhed hos Bønderne for af sin sælles Lon at spare en liden Sum sammen, hoormed de kunde begrunde sin Fremtids Lykke.

For denne havde de for et Aar siden kjøbt et lidet Hus, hvorpaa de længe havde fæstet sine Blikke. — Det var meget smukt beliggende paa Toppen af en storbevøget Bjergkraaning. Derfra kunde man se vidt udover Egnen. Dybest nede lyfte Floden som et Solobaand, fra hvis Bredder mange Landsbykirke-taarn hævede sine Spir mod Himlen.

Men det vigtigste ved Besiddelsen af denne Skovhytte, var den Rettighed, der fulgte med den, — at lade en Rø græsse i Skoven, hvor den om Sommeren levede herligt af det friske duftende Skovgræs, blandet med mangellags kraftige Urter, der stoffede tyk Fløde og Smør, gult som en Eggeblomme. Hertil kom endnu et Stykke Græsland nede ved Floden, saa stort, at det afgav rigeligt Hø til Biersføde for Koen, og tilsidst en liden Have, der laa mod Syd, hvor allehaande Grønsager voksede og blev meget tidligere modne end alle andre Steder, hvilket ikke lidet forøgede deres Værdi. — Paa en saadan liden Tiendom med

faa mange Herligheder, maatte et Par unge, stræbsomme Folk komme godt ud af det; thi den som har en Ko, fik ogsaa snart et Svin, maaste endog to, — et til Salg og et til Husbrug. Ja, den som har en Ko, er hjulpen et langt Stykke.

Saaledes tænkte ogsaa Hans og Dorthé, derfor kjøbte de Skovhytten og gistede sig. Den Sum, Hans havde sammensparet udgjorde 300 Daler, som han udbetalte paa Huset, og Dorthé kunde netop betale Koen og Husgeraadet, hvorpaa de havde havt et Mars Henstand.

Da de unge Ægtefolk med den kjære Gamle, som var Dorthés Moder, en smuk Aften i Eftersommeren var draget ind i deres nye Hjem, var det tre lykkelige Mennesker, der satte sine Fodder over Dørtærskelen. Den Gamle havde gjort Korsets Tegn og høit og ihdeligt sagt: „J Guds Navn!“ — Senere om Aftenen, da Skumringen var indtraadt, gik de Alle endnu en Gang ud i det Frie, for at fryde sig over Udsigten, og medens Dunkelhed stedse mere og mere tilfløede Jorden, sunklede Aftenstjernen paa Himlen ligesom Hans's Dine, naar han saa paa sin unge Husfru, og Dorthés Dine, naar hun saa op til sin stærke, trofaste Mand. Dengang var han 32 og hun 28 Aar gammel.

Siden den Dag havde de holdt Hus sammen et Aar, og Alt var Lykkes vel. Begge gik ligesom før tidligt ud paa Arbejde, og den Gamle besjergede alt inde i Huset, tilberedte Maaltiderne og mælkede Koen, indtil — „lille Hans's“ Ankomst forøgede Husstellet. Der var kun en Ting, som Dorthé solte et Tryk af: Gjælden, som de endnu stod i til Stedets forrige Eier, 400 Daler, hvoraf de skulde betale Renter og Afdrag to Gange om Aaret.

Derfor, da Hans havde læst Brevet,

og hun med roligere Overlæg tænkte over dets Indhold, — paa den Sum Benge og de mange rige Gaver hun, ved at overtage dette Hverv, vilde faa, sagde hendes Forstand: „Grib til Dorthé!“ da kunne vi paa engang komme ud af al vor Gjæld og vort Hjem er vort eget.

Men nu, da hun holdt Gutten i sine Arme, og han sprællede saa glad med de smaa Arme og Fodder, saa paa hende med de dybblaa Dine, og det ene Smil efter det andet gled over hans lille, runde Ansigt, — da seirede atter Moderhertet, da raabte det ihdeligt i hende, hvad Hans netop havde udtalt: — „det bliver der Intet af!“ — Hun tog Brevet op fra Gulvet, lagde det fast sammen og gjemte det i Kisten med det blanke Beslag, der stod ved Væggen. Der laa det nu dybt nede paa Bunden.

Men med et saadant Brev er det en egen Ting, — der stikker ligesom en levende Aand i det, og naar alt bliver stille, da taler den allerhaande Ting til Menneskene.

Dorthé sagde om Aftenen kort og godt til Moderen, at hverken Hans eller hun vilde: og den Gamle, som var en af de Stille, lod Enhver gaa sin Vej, naar det ikke var nogen ond Vej. Hun svarede derfor blot:

„Ja J maa Begge vide, hvad der er det Bedste!“

Nu var Maanen gaaet op, og Menneskene laa i deres Senge. J Skovhytten sov Gammel og Ung, kun Dorthé laa vaagen og stirrede ind i Maanestraalene, som saldt paa straa ind af Binduet. — Da var det som om Brevet fik en Tunge og hvædede til hende:

„Dorthé, betænk dig vel! et Aar er snart gaaet, og da bringer du en hel Pung med blanke Dalere med dig hjem, sætter den paa Bordet foran din Hans

og ser ham glad ind i Dinene, og Hans gaar hen og betaler. — Men hvad har du egentlig nu? maa du ikke bestandig sige: det er mit og dog ikke mit! det er baade trykkende og ærgerligt med denne Udtælling af Renter og Afdrag to Gange om Aaret! — Tag imod Tilbudet, saa er I fri, da er det virkelig Eders Eien- dom." Og den som først kan kalde et Hus sit eget, den kommer snart videre, og den som har en Ko, faar og snart to, og den som har to Kjøer, er ikke langt fra en Hest! — Hei, hop! en liden Hest! — Kjøre med egen Vogn (naturligvis en Arbeids- vogn) — saa og høste! — — —

Da trak en Sty fig over Maanen. Men Dorthé tænkte paa sin lille Gut, der netop strakte sig i Sovne, saa det knagede i Buggen. Hvem skulde erstatte ham det søde Moderbryst? — hvad om han faldt af og visnede hen? — hvad da? — af nei, — for Alt i Verden ikke!

Saaledes laa den stakkels Kone i en langvarig indre Strid og hendes Tanker anklagede og undskyldte hinanden.

Den følgende Dag, da Hans var gaaet paa Arbejde, og hun var alene med Moderen, talte de i al Ro om Sagen med hinanden. Da sagde den Gamle:

„Hvis du vil det, og blot se hen til, hvad der er det Rette, da kan du gjøre det uden Frygt. Her hjemme skal Alt vedblive at gaa sin jevne Gang. Din Mand skal jeg stille saa godt og hyggeligt for, som jeg kan, og Gutten skader det ikke. Han har nu de første 7 Uger bag sig, og han er saa stiv og stærk, at han snart sætter de smaa Ben under sig. Den gode Komælk vil ikke bekomme ham ilde, — snart giver jeg ham ogsaa lidt Mad.“

Dorthé lyttede glad til. Hun grublede og overveiede den hele Dag, og da Hans kom hjem om Aftenen, var Dorthé i sit stille Sind færdig med Sagen.

Nu viste det sig, hvor klog Dorthé var, endskjøndt hun havde lært lidet. — Det gjaldt ad diplomatisk Veie at bringe ogsaa Hans til det samme Resultat, hvortil hun selv var kommet. Hun begyndte at tale om Dit og Dat, baade indledende og afledende Materier, og modfagde sig selv hvert Dieblæk. — — — Nei! — saaledes vilde det ikke gaa! — — — Omfider slog hun en Bro, der førte over paa den anden Side af Elven og nævnte Brevet, at det vel burde besvares — og hvad Hans da egentlig vilde skrive?

„Jeg har slet ikke tænkt paa at skrive!“ bemærkede Hans. Intet Svar er ogsaa et Svar.

„Nei, saaledes kan man ikke tage det,“ sagde Dorthé. Sagen fortjener da ialfald et Svar, og man burde vel ogsaa vel betænke sig, førend man skrev.“

Efter disse Ord satte hun sig ganstke nær ligeoverfor sin Mand og kastede fra Tid til anden Sideblikke op til ham. Hun saa da, at Hans til en Begyndelse ganstke rolig dampede paa sin Pibe, men efterhaanden blev Røgsløerne tykkere og fulgte hurtigere efter hinanden, et sikkert Tegn paa den stærkere indre Del han tog i Samtaleemnet. Men endnu sagde han ikke et Ord.

Efter et stærkt Drag faldt Ilden ud af Piben, han bankede Asten ud af Hovedet, stoppede Tobakken fastere, sit ny Ild paa, — stak Piben atter i Munden og sagde:

„Hm!“ — — — Derpaa fulgte en Pause! —

Dorthé benyttede denne til at bringe nye Vaaben i Ilden og fremlagde Sagen i hele dens Betydning. Hans dampede voldsomt. Endelig lagde hun Haanden paa Mandens Skulder og spurgte indtrængende:

„Hvad mener du nu egentlig hertil?“

„Ja“, sagde Hans, „du kan vel have Ret i mange Stykker, — — men“ — —

Videre kom han ikke, og Enden paa Sagen blev, at Hans tog frem et Stykke hvidt Papir tilligemed Pen og Blæk. Blækket var indtørret og maatte gjøres flydende med Vand. Derpaa skrev Hans med sin allersmukkeste Haandskrift, at dersom de vilde give 300 Daler i Pen, skulde hans Kone komme om tre Dage. Hvis de ikke vilde det, saa blev hun hvor hun var. — „Thi“, saaledes sluttede han Brevet, — „det er et svært Stykke for os Alle, for hende selv og for Barnet; ogsaa for mig som Mand og Fader, og for min gamle Svigermoder, som bliver alene med al huslig Gjerning.“

Svaret lod ikke længe vente paa sig. Alt blev indvilget. Den tredie Dag var en Søndag; om Eftermiddagen vilde Dorthé gaa, og Hans følge hende den første Halvdel af Veien til et Sted, hvor den rige Mand's Vogn skulde afhente hende!

Alle var meget tunge om Hjertet. Mand og Hustru gik om Formiddagen i Kirken. Der sad de ved Siden af hinanden. — — Med Sangen vilde det ikke gaa. — — De saa op til Alteret med deis Øys, paa Messehagelen af Floiel med det gyldne Kors! — — For lidt over et Aar siden havde de staaet deroppe som Brudfolk og mente da, at Intet i Verden kunde stille dem ad, saa længe Gud gav dem Livet, — og nu skulde de dog atter fra hinanden, — hvem kunde have tænkt det! Nu forekom et Aar dem saa uendelig langt med alle sine Uger og endnu mange flere Dage og Nætter. — Paa Hjemveien vilde Samtalen ligesaa lidet gaa, som Sangen vilde klinge i Kirken. Endelig sagde Dorthé:

„Du vil vel besøge mig?“

Hans nikkede. — Da Hans havde lært meget, saa beholdt han ogsaa altid noget

af Prædikenen. I dag bevarede han det Ord:

„Han gjør de Døve hørende og de Stumme talende!“

Dette gjentog han hoitidelig hen for sig, og Dorthé kunde anvende det, som hun vilde. Hans havde nu saa sine egne Tanker derved, om han end ikke kunde indflæde dem i Ord.

Da de var hjemkomne gik Dorthé i Højet for at mælke Flekkeros til Middag; thi den havde nylig kalbet og maatte mælkes tre Gange om Dagen. Flekkeros var et herligt Dyr! den var brunrød i Bunden med hvide Pletter hist og her og et hvidt Blis i Panden, hvorover to prægtige bueformede Horn troned. Men det Bedste var det, at den var en fortrinlig Mælketo, ikke høibenet, ikke bred over Krydset, den var tillige af en meget snil og godmodig Sindsbestaffenhed; den stangede ikke, var aldrig uregjerlig, den havde endnu aldrig traadt op i Mælkespandet eller spændt Mælken ned.

Dorthé mælkede ivrigt, — det skummede og sprøitede hoit op; denne Mælk skulde jo blive en Livskilde for hendes lille Gut! — Atter opsteg der Tvivl og Betænkeligheder hos hende, om hun ogsaa turde forlade Barnet, — om hun handlede rigtigt i at gjøre dette Skridt. Da vendte Flekkeros Hovedet med de store, blanke Dine om, og jmaadrøvede saa godmodig og fortrolig til Dorthé, at det forekom hende, som om den vilde sige: Vær du kun ganske rolig, Gutten vil trives og blive stor og stærk af min Mælk.

De spiste tidligt Middag. — Da kom det Haardeste: hun skulde for siste Gang give Gutten Mæring. Hvad hjalp det, — det maatte jo ske! — — Al, det forekom hende, som om det aldrig før havde smagt ham saa godt som nu. Han saa op til hende med sine klare Dine, der

næsten sømmede over af Velbehag og sød Tilfredsstillelse, og hun boiede sig dybt, dybt ned over ham. Hvor usigelig høit hun elskede sit Barn! — det var hende, som om hun med Moderkælften lod hele sit Hjertes varme Kjerlighed strømme til ham. Da han efterhaanden havde druffet sig mæt, — ja overmæt, faldt de smaa Dine sagte igjen, endnu et Par Gang hævede Dienlaagene sig, derpaa sluttede de sig fast igjen; med fint rødmennde Kinder laa han i dyb Ro og Tilfredsstillelse paa hendes Skød. — Hendes Bliffe hængte ligesom fasttryllede ved hans søde Barneansigt, — hun saa og mærkede Fintet i den hele Verden om sig, uden ham, — mærkede heller ikke, at hendes Mand stod og betragtede hende, ellers havde hun vel med Magt tvunget sine overstrømmende Følelser tilbage, men nu flød Taarerne sagte og rigeligt ned over hendes Kinder, — en faldt paa Barnets Pande, og hun vidste den hurtig bort. — Hans vendte sig om og gik ud. Dorthi saa op og kom til Besindelse; hun heftede sit Livstykke sammen og lagde sagte og omhyggelig Barnet atter ned i den bløde Bugge. Han sov fremdeles sødt, medens Moderhertet med bitter Smerte rev sig løs. Dog tilhvidsfede hun sig selv den Trost: Jeg gjør det dog for ham!

Den gamle Moder havde endnu mange gode Ord at sige, ligesom en god Læge indgyder Patienten Mod, førend Snittet, bliver gjort. Hun lovede ogsaa høit og dyrt strax at give hende Underretning, om der skulde tilstøde Gutten det Allermindste.

Saa var da endelig Alting færdigt —, Mand og Hustru begav sig paa Veien. Hans bar en liden Kuffert med Dorthes Klæder i paa Raffen, og ovenpaa denne laa et deiligt hjemmebagt Brød af finfigtet Mel, et saadant som Dorthi

var Mester i at bage. Dette vilde hun have med som en Foræring til Barselkonen. To Gange vendte dog Dorthi endnu tilbage for at tale til Moderen, der stod i Døren, forste Gang for at give hende Bæsked om, at Posen med Kamilleblomster i stod paa høire Haand i et Hjørne af Skabet, til Brug for Gutten, om han skulde faa Knib i Maven. Den anden Gang for atter at paaminde den Gamle om, at Flekeros endelig et Par Gange om Dagen maatte have en Haandsfuld grovt Havremel paa det tørre Foder.

„Er du nu færdig?“ spurgte Hans, som bestandig lige taalmodig stod der og ventede med Kufferten paa Raffen.

Ja, desværre hun var færdig, — der gaves nu ikke den mindste Grund mere til atter at vende om, derfor stred hun nu tappert afsted foran og Hans bagefter. Hvor faste og sikre var hendes Skridt i de tykke, plumpe Sko, man saa det strax paa hendes Gang, at hun vidste, hvad hun vilde, og at hun ogsaa kunde udføre det. — En god halv Time vandrede vort Ægtepar henad Veien, uden at der blev talt et Ord, men indvendig arbejdede Tankerne desto mere. Da begyndte hun at tale om huslige Ting, hvor mange Tønder Potetes man kunde vente at faa i Haven, — hvor meget deraf kunde sælges, — hvor høi Pris der sandsynligvis blev. — Men alt dette talte hun kun om, for at bringe baade sig selv og ham ind i en anden Tankeretning; thi de tænkte Begge kun alt for meget paa dette Æne —, at de skulde stilles ad! — hvor langt dette Skilsmisssens Aar vilde blive, og hvorledes det vilde gaa dem Begge, hende derhjemme i den store Stad i Rigdommens Hus, — og ham derhjemme i den kjære Skovhytte. — Hans vidste ogsaa god Bæsked med Hensyn til de forste og lydelig udtalte Spørgsmaal og brum=

mede snart et Ja og snart et Nei i Skjægget, medens han i uforandret Takt travede bag hende med Kufferten.

Nu naaede de det Sted, hvor Vognen skulde afhente hende. Det var et enestaaende Vertshus ganske nær Chaukseem, hvor der herskede megen Trafik med Reisende frem og tilbage. Porten stod aaben og der var Vognen, en nydelig lukket Chaise, alt blankt og poleret, Trykkeren paa Vognslaget af Solb, bag et Tjenerfæde; forte, skinnende Heste, der utaalmodig stampede i Jorden, og ved Siden af disse stod en Kudsk iført en lang Livretjole af fint, graat Klæde, hoi-pullet Hat med Kokarde og hvide Handsker paa Hænderne.

Ved Synet af dette Hjoretoi standsede Begge uvilkaarlig sine Skridt, som om de veg tilbage for den første umiddelbare Bevægelse med Rigdommen. ligesom man en Stund maa lukke Vinene igjen, naar man fra Dunkelhed træder ud i det lyse, straalende Solstien.

Kudskten havde ogsaa faaet Die paa dem. Han kom, som det syntes, meget glad imod dem, thi han havde allerede ventet en lang Stund. Dorthede maatte derfor strax stige ind i Vognen, da Herstabel havde anbefalet ham Hurtighed! — „Stig ind.“ — Dorthede stod ved det aabne Vognslag og saa ind i Vognen, hvor soulmende Puder af blaa Silkedamast ventede hende. Hun havde ikke Mod til at gaa ind.

„Kan jeg ikke sidde paa Buxen?“ spurgte hun, „det er altfor trist og inde-luffet herinde.“

Kudskten lo i Skjægget og rystede paa Hovedet. „Nei, det gaar ikke an.“ Svaarede han, „deroppe er vindigt og støvet, og jeg maa aflevere dig i god Behold; thi du er nu den vigtigste Person i Huset.“ — Han satte ved disse Ord et An-

sigt op, som var Dorthede hoist modbydeligt.

Hurtigt besluttet tog hun Kufferten fra sin kjære Hans og satte den paa Bagsædet, — gav ham endnu en Gang begge Hænder. og med et fast Tryk sagde hun atter: „Du maa besøge mig Hans!“ Derpaa hortest en undertrykt Gulten, idet hun raft vendte sig om og steg ind.

Kudskten lukkede Vogn døren omhyggelig igjen, besteg sit høie Sæde og greb Toiler og Svøbe. Endnu engang hørte man en hullende Lyd fra Vognen, da gik det i raft Trav affted.

Dorthede sad sty og ængstelig paa de bløde Puder, og det var hende, som hendes Hjerte var knust, — Hans stod igjen paa Landeveien, stirrede gennem Stovstuen paa den bortrullende Vogn og tørrede noget bort af Vinene. Da intet mere var at se, vendte han og gik hjem. Han havde nu ingen Kuffert paa Nakken, men dog gik han langsommere og med tungere Skridt, som om han nu havde en langt sværere Byrde at bære.

Det varede ikke længe, førend Vognen holdt foran en høi Portal, en Tjener kom springende ned af Marmortrinene og aabnede Vogn døren. Dorthede steg ud og vilde selv bære sin Kuffert, men det tillod Tjeneren ikke. Forbi mangehaande Herligheder, over teppebelagte Trapper, gennem forskjellige Gemakker med Speile og Billeder vandrede Fødderne med de grove Sko, som endnu var belagte med Landeveiens Støv, og det forekom Dorthede som en Drøm, da hun nu stod foran en Seng med snehvide Omhæng og Silketæppener, i hvilken der laa en ung Kvindestikkelse halv opreist, støttet paa den ene Arm, der smilte hende fornøiet imøde, rakte den anden Haand hilsende ud mod hende, nikkede denligt og sagde: „Hvor godt det er at J kommer, kjære Kone!

— Se nu strax paa den lille Gut derhenne, nu sover han en liden Stund, men det varer nok ikke længe, forend han striger igjen; thi han har endnu ikke en eneste Gang i sit hele Liv været mæt, og det har noget at sige, ikke sandt?“ — derpaa brød hun ud i en liden søløklar latter.

Dorthe, som var en Menneſketjender, fæstede et Dieblif sine Dine skarpt paa den unge Barselkone og tænkte ved sig selv, at bag dette unge, smukke Ansigt, denne aabne, klare Pande, kunde der ikke stikke noget Ondt eller falskt. — Derpaa vilde hun gjøre, hvad der var hende befalet, men hun saa sig forgjæves om efter en Bugge; thi den svøvende Kurv, hvorover der hængte et blaat Silkegardin langt ned, som en Sølvjagl holdt i sit Næb, havde hun i hele sit Liv ikke kunnet gjætte sig til, var en Bugge. Men da lod en Lyd sig høre bag Gardinet, der bragte hende til at spørge: „Skal dette være en Bugge?“

Den unge Kone i Sengen nikkede leende. Da traf Dorthe med de yderste Fingerspidser Gardinet lidt tilside og saa et lidet spædt Ting ind i Ansigtet, hvori Dinene var det største. Dorthe som tænkte paa sit eget Pragteremplar der hjemme, slog Hænderne sammen af Forundring og var paa Veie til at udraabe: „Aa nei, for en jammerlig Stabning!“ Men saasom hun var flog og tænkte, det kunde gjøre Moderen ondt, slugte hun Ordene.

„Bliver du forundret, kjære Kone,“ lod det fra Sengen, „hvor smuk og flog han allerede ser ud, det hjertenskjære,

søde lille Væsen! — Ak, tag ham op og giv mig ham hid. Jeg faar ham saa sjelden hen til mig, det bringer mig i Sindsbevægelse sige de, — men tværtimod gjør det netop saa usigelig godt og stiller mit Sind til No.“

„Men først vilde vi gjøre ham tør og mæt,“ svarede Dorthe i sin sædvanlige Bondedialekt, endstjønt det egentlig var hendes Bestemmelse at tale Dyrmaal.

Dermed greb hun sit Verk fat, løstede den lille spinkle Person op og stillede sin Stol saaledes, at Moderen fra Sengen nøiagtig kunde se og betragte Ak, hvad hun foretog sig. Men det var kun med Møie hun modstod Fristelsen til høilhydt at udtale alle de Tanker og Betragtninger, der paatrængte sig hende under Behandlingen af disse spæde Lemmer, som hun frygtede for, kunde sonderbrødes under hendes Hænder, ihvor lette og øvede hendes Fingre end berorte ham, — i Sammenligning med hendes Hanses stramme, spidige, Arme og Ben, og hun sendte sin kjære, prægtige, lille Krabat derhjemme, et dybt Vængselens Suk.

Men da det fine, tandre Barn nu strax klyngede sig ned til hende, som om hun altid havde givet ham Næring, og syntes at befinde sig meget vel ved den rige Fyldte, som blev ham buden, saa hun hen til den rette Moder i Sengen, nikkede glad til hende og sagde:

„Det smager ham godt!“ — Og hun i Sengen nikkede til Dorthe igjen, og en Glædestaare fugtede hendes Die.

(Mere).

Li dt om Veronika-Sagnet og Jesu Billede.

I de Reisebilleder fra det hellige Land, som er indtagne i forrige Bind af „For Hjemmet“, findes anført om den 6te Station paa Smertesveien: „En Kvinde kom her gaende, og dybt greben ved Synet af Herrens Marterstikkelse tog hun sit Tørklæde og tørrede Svæden af Frelserens Pande, men Frelserens Billede fæstede sig i hendes Tørklæde. Hun døde ikke længe efter i Troen. Det er Sagnet om den hellige Veronika.“ Forfatteren bemærker senere leilighedsvis, at Planen for hans lille Skrift kun har tilladt ham loselig at berøre enkelte af de mange vanskelige topografiske, arkæologiske og historiske Spørgsmaal, som frembød sig under en Vandring omkring Jerusalems Mure; dette maa da end mere gjælde om saadanne legendariske Beretninger, som den om Veronika, hvorom man vel tør sige, at der i Aarhundredernes Løb har dannet sig en hel Litteratur. Det er heller ikke en andægtig Pilegrims Sag, som vandrer i den lidende Frelser's Spor i Dieblikket af besatte sig med forstyrrende kritiske Spørgsmaal. At en from Kvinde kan have udført den nævnte Kjærlighedsgjerning er jo muligt; men da intet af Evangelierne udtaler det, saa er det dog mindre sandsynligt. Men hvad der her egentlig kommer mest i Betragtning er Spørgsmaalet, om Frelseren har ladet sit Billede fæste sig ved Tørklædet, og om Verden i saa Fald virkelig er i Besiddelse af et sandt Portræt af vor Herre og Frelser Jesus.

Dette Spørgsmaal er blevet paa det grundigste undersøgt af Mænd med al fornøden Værdom og Dygtighed og maa besvares med et bestemt Ne i.

Naar man tænker sig lidt om, vil man ogsaa allerede paa Forhaand finde, at dette Svar ifølge Sagens Natur maa være det rette. Det er ikke rimeligt, at Han, som skjulte den døde Moses Legeme for Israelliterne, for at de ikke skulde bruge det til at faa istand en stor og vedvarende Afgudsdyrkelse, senerehen, da han havde taget menneskelig Natur paa sig, skulde have givet Verden sit Portræt, som den i saa Fald klarligen vilde bruge til at drive Afguder med.

Men „den romersk-katholske Kirke paa staar endnu at besidde Dugen med Billedet, og den bliver som en af Kirkens dyrebareste Reliquier opbevaret i en af de fire Hovedpiller, der bære Peterskirkens Kuppel for Folket bliver det kun paa Fraastand forevist Langfredags Aften sammen med Kirkens øvrige Reliquier.“ (Se Prof. L. Dietrichsøns Afhandling i Bernhoffs „Kirkelig Kalender“ for 1878).

Veronika-Legenden fortælles paa forskjellige Maader ned gennem Tiderne; Kvinden heder ogsaa noget forskjelligt i de forskjellige Fortællinger; i nogle er hun den blodstottige Kvinde, som Jesus har helbredet. At Billedet blev givet paa Veien til Golgatha, fortælles, ifølge den ovenfor citerede Afhandling, for første Gang i et Digt af Regenhogen i Begyndelsen af det 14de Aarhundrede.

„Den ældste Form af den fuldstændig udviklede Legende finde vi — ifølge Grimm — i en angelsachsisk Fortælling, der ikke er ældre end 1000. Tallets anden Halvdel, og som i Manuscriptet fører Titelen: „Nathan's legatio ad Tiberium“ (trykt i Ludo.

Chr. Müllers Collect. anglosax. Hafnia 1834 f. 5—18). Indholdet er i Kort-
hed følgende:

Efter Christi Død sender P i l a t u s Jøden N a t h a n til T i b e r i u s, som lider af Spedalskhed. Nathan kommer til Staden Libhe i Aquitanien, hvor Underkongen T y r u s bor, der er plaget af Kræft i Ansigtet. Tyrus spørger Nathan, om han ved nogen Hjælp for ham. Nathan svarer: En Mand, som havde kunnet hjælpe dig, levede i det jødiske Land, Frelseren, Kristus. Fru Veronix, som tolv Aar led af Blodflod, berørte hans Klædebon og blev helbredet. Nathan fortæller videre Christi Liv, Død og Opstandelse og tilføier: „Jeg ved, at han er sand Gud.“ Tyrus tror, ønsker at se hans Afsyn og lover, at han vil hævne Christi Død. Kræften falder ned fra hans Ansigt (som om den var et Dyr), han døbes og kaldes T i t u s. Med sin Kamerad (fyrdgemaca) B e s p a s i a n u s drager han mod Jerusalem for at hævne Jesu Død. H e r o d e s overgiver Riget til sin Son A r c h e l a u s og dræber sig. Nu følger Jerusalems Beleiring og Stadens Udølgelse ved Titus, som sælger Jøderne for 30 Penninge Stykket, fordi en Jøde forraadte Kristus for denne Pris. Nu begynde Vespasian og Titus at søge Kristusreliquier. De høre, at Fru Veronix besidder et Stykke af hans Dragt, hvorpaa hans Afsyn befinder sig (uden at det med et eneste Ord fortæller, hvorledes dette Billede er blevet til). De sende nu et Bud til Tiberius og lade ham sige, at han bør sende en Mand til Jerusalem, han vil der erfare meget hidtil ubekendt. Tiberius sender sin Slægtning V o l u s i a n u s, som skal domme de jødiske Konger, der have dræbt Kristus, og tillige skaffe tilveie en Mand, der kan helbrede Tiberius, og som til

Ven derfor skal blive hans Efterfølger paa Keiserthrone. Volusianus kommer til Jerusalem og lader dem, der have kjendt Jesus, kalde til sig. Da komme nu J o s e p h af A r i m a t h e a, N i c o d e m u s og Fru Veronix. Af hende fordrer han Christi Billede. Efter lang Modstræben viser hun ham endelig Billedet, han falder ned og tilbeder det, vifler det i en guldvirket Dug, lægger den i et gyldent Kar, forsegler Karret, og Fru Veronix, der ikke vil stilles fra sin Skat, reiser med til Rom, efterat Volusianus har domt Pilatus til Døden. Da de Reisende komme opad Tiberfloden, gaa de til Staden Lateran, Tiberius afhenter dem der, ser Veronikabilledet og tilbeder det, og strax falder Spedalsk-
heden af ham, og han lader sig, hele sit Hus og sit Folk døbe.“ (Prof. Dietrichsons foran citerede Afhandling, Side 143 flg.)

En Version, som i mange Punkter har Lighed med ovenstaaende, er det, Andreas Munch har benyttet som Grundlag for sin Digt-Snylks „Jesu Billede;“ kun, at det ikke tager en saa god End: med Keiseren.

Der gives tre Slags Billeder af Frelseren. Det første Slags er Historiemalernes ideale Billeder, der fremstille en eller anden Del af hans Frelsergjerning; disse gjøre ikke Paastand paa Portrætlighed, og om dem er der her ikke Tale. Det andet Slags er „Veronika“ Billederne, det, som Kvinden skal have faaet ved det omtalte Mirakel, samt de, som udgive sig for Kopier deraf. Disse ere ikke alle lige; det Billede, som pryder Titelbladet paa A. Munchs nævnte Digtning, har Tornekronen, men Ansigtet har intet Spor af Smertesudtryk; dette Billede tror vi ogsaa at have seet i Spamers Konversationslexikon. Derimod har Prof. Dietrichson i Sakristiet ved Ulm's

Domkirke seet et Veronika Billede, som hverken har Tornekrone eller Smertesudtryk, og med Hensyn til det Veronika-Billede, som opbevares i Peterskirken i Rom erklærer den samme Forfatter, at der omtrent ved Aaret 1297 maa være foregaaet den Forandring, at et ældre Billede u d e n Tornekrone og u d e n lidende Udtryk er blevet ombyttet med et nyt Billede m e d Tornekrone og lidende Udtryk. Foruden Veronika-Billederne gaves der ogsaa andre, som man antog, paa overnaturlig Maade frembragte Portræter af Frelseren; disse var da enten afstrykte ved et Mirakel, eller malede af Engle. — Det tredie Slags Portræter var frembragte paa naturlig Maade, idet de sagdes at være malede af Evangelisten Lukas, der ganske imod Skriften paastrødes at have været Portrætmaler. Det lader til, at endel af de lithogreferede Billeder af Frelseren, som for Tiden sælges, bære en Paastrift, som har til Hensigt at bevise deres Ægthed; saaledes bærer et Photographi-Billede, som Prof. Dietrichson omtaler, en Indskrift, hvori fortælles, at det er udført efter et Portræt, som paa Keiser Tiberius's Befaling er bleven udgravet i en Smaragd, som Keiseren i Tyrkiet (Sultan Bajazid) senere udleverede af Skatkammeret i Konstantinopel til Pave Gennocents den 8de som Løsepenge for sin Broder (Zizim), der var bleven fangen af de Kristne. Denne Fortælling — om den end anfører historiske Navne og en historisk Begivenhed (Prins Zizim's Fangenskab og Udløsning) — beviser naturligtvis Intet med Hensyn til Spørgsmaalet om Billedets Portræt-Lighed.

At kunne levere et ordentligt Bevis for Ægtheden af de omtalte Billeder, dertil har der naturligtvis fra Kirkens ældre Tider været stor Trang. Billederne kunde være ulige i visse Ting,

men de havde næsten alle ogsaa Meget tilfælles. Dersom man kunde finde i noget tilstrækkelig gammelt Skrift en Beskrivelse over Frelserens Ansigt og Person, der stemte taalelig overens med de Billeder, man havde, da maatte deres Ægthed anses for bevist. Og ligesom man senerehen fandt de falske „isidoriske Defretaler“ til dermed at bevise Pavernes Useilbarhed, saaledes hændte det (som Prof. Dietrichson formoder omtrent i det 6te Aarhundrede) at en vis Eutropius siges „i de romerske Annaler“ at have fundet et Brev fra Publius Lentulus, der noiagtig beskriver Kristi Udseende temmelig overensstemmende med de Portræter, man havde. Denne Lentulus udgives for at have været romersk Profurator (Landskøvding) i Judea og Pilatus's Forgjænger i Embedet. Dette opdigtede Lentulusbrev er derefter blevet en stor Autoritet i det omhandlede Spørgsmaal. Prof. Dietrichson har i den ovenfor citerede Afhandling anført og oversat største Deelen af Brevet, der er skrevet paa Latin. Det findes optaget i sin Helhed i det engelske Tidsskrift „Notes and Queries“ London, England, 2nd Series Vol. IV. p 109., hvor Indsenderen, J. Emerson Tennent, ogsaa nærmere omtaler tvende andre paa Latin affattede „Lentulusbreve“. Da det er ganske vist, at Lentulusbrevet er uægte, saa er det ikke værdt at besætte sig mere med dets Indhold. Før end vi slutter disse Notitser, kan vi ikke andet end udtale, at der vel neppe ligger nogen virkelig Begivenhed til Grund for Veronika-Legenden; vi tror ikke alene, at Frelseren ikke har meddelt sit Portræt, saaledes som det fortælles, men tillige, at den hele Begivenhed, som er henlagt til den 6te Station paa Smertesveien, er opdigtet. Dette slutter vi af den omhyggelighed, hvormed Evangelisterne op-

tegne endog smaa Omstændigheder. Naar Pigen Rhode (Ap. Gj. 12, 13.) og Blafstus (Ap. Gj. 12, 20.) er fundne værdige til at nævnes, da vilde en saa opsigtsvækkende Kjærlighedsogjerning, som den, Veronika-Legenden dreier sig om, vist ikke være forbigaet med Taushed.

Der gives altsaa efter vor Overbevisning her i Verden ingen sand Afbildning af Frelserens legemlige Ansigtsstræk. Men det vil vi ikke beklage; han selv, som kjender os saa nøie, har

uafsladelig henvist os til sit Ord, for at vi ikke skal lade os bedrage eller føre paa Afveie af nogen Ting. Han siger: „Dersom I blive i mit Ord, ere I sandelig mine Disciple, og I skulle erkjende Sandheden, og Sandheden skal frigjøre Eder,“ Joh. 8. 31.

32. Han hjælpe os til ærligen at følge denne Lærdom, saa skal vi ogsaa faa se hans blide Ansigt paa en glad Dag og i den evige Salighed møttes af hans Aashns Beskuelse evindeligt.

Blandinger. — Nyt og Gammelt.

Klippeprængningen i Indløbet til New Yorks Havn (se 17de Hefte S. 535) foregik Lørdag den 10de Oktober sidstleden og lykkedes meget godt. Naar man faar ryddet Klippestykkerne bort, vil der antagelig blive et Seiløb paa 30 Fods Dybde, hvilket er dybt nok for de største Skibe. Det var en forfærdelig Explosion: Vandspruten stod 200 Fod i Veiret, og hele den nedre Del af Manhattan-Den rystede. (Om de tidligere Sprængninger se „For Hjemmet“ for 1876, Side 672 og 699).

Bladet „Skandinaven“ bragte den 21de Oktober Rvittering for over \$380 modtagne til Hjælp for de forulykkede Malefundsfisheres Efterladte. (I vor Notis om den nævnte Soulske i forrige Hefte vilde vi naturligvis ogsaa have nævnt „Skandinaven“ blandt dem, der modtog Bidrag til de Nødlidende; men vi blev ikke opmærksom paa, at den havde sat en Subskription i Gang, før end den sidste Form af nævnte Hefte var omtrent færdigtrykt).

Den færøiske Klippe Munkten falden ned. Efter „Dimmalætting,

Amtstidende for Færøerne“ (No. 12, 1885) er denne besjendte Klippe, der 3/4 Kvartm. Eyd for Sumbo hævede sig omtr. 70 Fod op af Havet og omgaves af lave Skjær, fuldstændig styrtet ned. Allerede ifjor meddeltes der, at den var bleven betydelig mindre; men nu staar den ikke høiere over Vandet end de omkringliggende Skjær, saa at Brændingen endog i nogenlunde godt Veir slaar op over den og skjuler den. Da Farvandet omkring Munkten er grundt og derfor har meget ugunstige Strømsforhold, saa at man endog i gamle Dage mente, at der var en Malstrøm der, er det meget uheldigt, at denne Klippe, der tjente som et advarende Sømærke, ikke mere kan veilede de sefarende.

I sin Bog om „Færøernis og Færøestte Indbyggerris Beskrivelse,“ udgivet 1673, siger Presten Lucas Jacobson Desbes: „Synnen for Suderoe er en Malestrøm: midt udi Malestrømmen staar en høj Klippe kaldet Sumbo Munk; hos denne Klippe, ere sex Skjær, som staae noget lidet opfer Vandet; paa huilke naar mand sætter Compasjet, da løber

det runden omkring, og forderfvis saaledis, at det der effter er ubrugeligt."

I Presten Jørgen Landts „Forsøg til en Beskrivelse over Færøerne," udgivet 1800, omtales Munken saaledes: „En Mil søndenfor Sundbøe, eller fuldt $\frac{3}{4}$ Mil fra Dens sydligste Punt, ligger Munken, en 12 Favne høi Stenklippe, omkring hvilken der paa en Mils Distance gaar en jærlig Strøm, formedelst de omkring den liggende mange baade aabne og skjulte Skjær. Klippen fortoner sig fra Havet af som et Skib for fulde Seil; men fra Landden ligner den temmelig vel et Munkebillede; dens Hals er en rød hærdet Leer, men Hovedet og Kroppen en sortegraa Stenart, der ser ud som en usormet Basalt: oven paa Klippen ligge nogle Stene, og en af dem er saa stor, at den endog kan sees fra Landet."

Under 28de Mai 1885 har Marine-minister N. F. Raavn officielt kundgjort, at Munken er falden ned, og en af Dernes største Mærkværdigheder, der er beundret af tusinder og atter tusinder, som have seilet forbi den, og som ogsaa stadig er omtalt i Geografierne, er altsaa forsvunden. (Geogr. Tidsstr.)

Philadelphia er en meget aaben By og udbreder sig over 129 engelske Kvadratmile. Ræmpestaden London er sammentrængt paa 122 Kvadratmile.

Fortegnelsen over Skolebørnene i Stockton, California, viser et Antal 2,944, hvoraf 11 ere indfødte Chinesere, 81 Negre og Resten Hvide.

Texas siges iaar at have Udgifter til en udmærket Bomulds høst; det vilde være til stor Hjælp for mange af vore Landsmænd, som bo dernede. Der regnes paa 1,800,000 Baller i Modsatning til 1,000,000 Baller ifjor og 1,100,000 for to Aar siden. Ogsaa 30,000 a 40,-

000 Tons Dljefager ventes udstibet fra Galveston i denne Sæson. En norsk Handlende (Jens Møller), som er bosat i Galveston har under et Ophold i Liverpool (30te Juli) saaledes tilstrevet „Morgenbl." i Kristiania.

En Colorado-Navis fortæller, at der i Huerfano Countyes Bjerge mellem Paskene Meadinaugh og Music findes en Flok forvildet Hornbøg, som har holdt sig der i flere Aar. De skal være vanskelige at faa Skud paa og maa derfor være et „interessant" Bildt for Jægere.

Der er en hel Del Bjørne i Fjeldtrakterne i Colorado, og der har blandt Rvægopræterne været Tale om at fastsætte en Skudpenge af \$40.00 for hver dræbt Bjørn. I Upper Huerfano og Muddh Creeks-Egnen siges 12 Stykker Rvæg at være dræbte af Bjørne i forrige Aar.

Eiendoms-Taxten i Iowa for dette Aar naar op til \$489,690,085.00, en Forøgelse paa 2 Aar af \$125,335,615.

Der er Ulve i Dickinson County, Iowa. De dræbte 10 Faar for en Farmer for kort Tid siden.

Krigsfangen. I 1809 var en stor fransk Flaade samlet ved Boulogne for at passe Leiligheden til at seile over til England med Tropper. Napoleon den Første var selv tilstede og ventede hver Dag paa en gunstig Leilighed; men Veiret var stormfuldt, og den engelske Flaade krydsede frem og tilbage i Kanalen.

Blandt Krigsfangerne i Boulogne var der ogsaa en engelsk Skibsgut, som fik Lov at gaa frit omkring, da det ansaaes for umuligt, at han kunde flygte. Som han en Dag sorgmodig gik nede ved Stranden og saa over til den engelske Kyst, kom en stor Tønde drivende ind

med Høibandet. Han traf Tønden iland og skjulte den i en Hule. Her arbejdede han Dag efter Dag og delte den midt over med sin Lommekniv. Derpaa gik han ind i Skoven og gjorde Baand af Pilekviste, hvormed han saa bandt de to halve Tønder sammen. Med denne skrøbelige Baad vilde han søge at komme over til England. Da han var færdig, gik han ind til Byen for at spise sin Aftensmad og vilde saa i Mattens Mørke vove sig ud paa den farlige Fart. Eftermiddagen og Aftenen gik sagte for ham, endelig var det mørkt og han vovede sig ud til Hulen. „Det er den mørkeste Nat, jeg nogensinde har været ude i,“ sagde Gutten ved sig selv, „men saa meget bedre for mig.“ Han traf sin Baad ned mod Søen og skulde netop styre den ud i Vandet, da det lod et „Qui vive? (Hvem der?)“ og en Bajonet rettedes mod ham. Han blev taget af Soldaten, bragt til Bagten og lagt i Kænter.

Den følgende Morgen blev Napoleon underrettet om, hvad der havde tilbraget sig og befalede, at Gutten og hans Baad skulde bringes til ham; Napoleon maatte

smile, da han saa den unge Sømand og den elendige Baad.

„Tænkte du paa at sætte over Kanalen i en sliq Boad, og det paa en saa stormfuld Nat? Jeg vilde ikke vovet en af mine Kanonbaade 1000 Alen fra Land.

Hvad vilde du hjemme?“

„Jeg har ikke seet min Moder paa mange Aar,“ svarede Gutten, „og længes efter atter at træffe hende.“

„Og du skal træffe hende,“ sagde Napoleon. „Det maa være en brav Moder, som har en saa tapper Son. Du skal blive sat over til England i denne Dag. Tag dette Guldstykke, jeg vil betale Rejsen. Lev vel!“

Gutten skræbde ud og gif. Napoleon vendte sig til sin Adjutant og sagde: „Jeg vilde ønske, at jeg havde 1000 sliqe Søfolk som han.“

Napoleon var saa god som sit Ord. Endnu samme Dag sendtes et Skib med Fredsflag over til England med Gutten ombord. Gutten kom atter ombord paa den engelske Flaade, men den Guldmynt, som Napoleon havde givet ham, vilde han aldrig stille sig af med. (For Ungd.)

Rebus No. 9.

r 1 da <i>d</i> i	<u>Tiden</u>	<u>feil</u>	<u>Balance</u>
	gjorde	flag	til sin

(Anm. Dette er en gammel Rebus, som vist kjendes af mange Abonnenter, men den har ikke staaet i „For Hjemmet“ før).

Dopløsning til Rebus No. 8.

En underlig Ide.

J n d h o l d : Frafalden, men ikke fortabt. — En Mærkværdighed ved Sommerfuldmaanen. — The Late King Thakombau. — F: der vor. — I Solskinnet. — Bildt om Veronika-Sagnet og Jesu Billede. — Blandinger — Nyt og Gamelt. — Rebus.

R. F. B. Portman,
JUSTICE OF THE PEACE,
ATTY. AT LAW, NOTARY, REAL ESTATE.

Office over Klopps Drug Store, DECORAH, IOWA.

C. R. WILLETT,
N. WILLET.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willett & Willett,

ATTORNEY'S AT LAW,
DECORAH, — — — — — IOWA.

Haus Johnsen,
SADELMAGER.

handler med

Sadler, Svøber, Vidler etc.,
forfærdiger i sit eget Værksted efter Bestilling alle Slags Puder, Ealeringe etc.
Decorah, — — — — — Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA.

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kaffelovne samt
Kobber- og Blikvarer, Gaardsredskaber og Værktoir, Bygningsmaterialier,
afsom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Olie.
Kobber- og Blikvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

C. C. COOK Optikus og Uhrmager, har tilsalgs Brillor de bedste
i Handelen. Pomme- og Stue-Uhre repareres smukt.
Løst ved Post Office, Decorah, Iowa.

T. E. Egge, NOTARIUS PUBLICUS, udfærdiger Skjøder, Pan-
teobligationer, Føderaadskontrakter etc. Auditors
Office i Courthuset, DECORAH, IOWA.

J. T. RELF.

PHOTOGRAF,

handler med Kammer, Lister, Albums, Fløiels-Indfatninger, Stereoskop-Billeder etc
Gamle Billeder kopieres.

Smaa børn photograferes ved den nye Methode langt hurtigere end før. Alle mine Negativbilleder retoucheres af den udmærkede Retoucher, Hr. Eugene Austin. Aflæg mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgomerys Druaftore.
Decorah, Iowa.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Colonialvarer,

Hatte og Huer, Stovler og Sko etc. etc.

Endsiden af Water Street = = = = Decorah, Iowa.

VARIETY STORE

For Galanteri-Varer, Guldstads, Solvtøi,
Billed-Hammer,
etc. - - - etc. - - - etc.

Burlington, Cedar Rapids & Northern Ry.

Den lige Linie gjennem Staten Iowa til

Steder i Minnesota og Dakota

Staar i Forbindelse med alle vigtige Linier, der gaa mod

Nord, Syd, Ost og Vest.

Nord til Minneapolis, St. Paul og alle Steder i Minnesota, Dakota, Manitoba, Montana, Wyoming og Oregon. Syd til St. Louis og Steder i Illinois, Missouri, Arkansas, Texas og alle Steder Syd og Sydpst. Ost til Chicago og alle østlige Steder. Vest til Council Bluffs, Kansas City og alle Steder i Nebraska, Kansas, Colorado, New Mexico, Utah, Nevada og Californien.

Landfoged-Billetter ere tilsalgs paa alle Coupon-Officer, baade enkelte og for Frem- og Tilbagerejse til Landmarkeder i Iowa, Minnesota, Dakota, Kansas, Nebraska, Missouri og Texas.

Haste Train med Pullmans Palads Sovevogne gaa mellem Chicago og St. Louis og Minneapolis og St. Paul, gaende fra Chicago paa Chicago, Rock Island & Pacific-Banen, fra St. Louis paa St. Louis, Keokuk & Northwestern-Banen og fra Minneapolis & St. Paul paa Minneapolis & St. Louis-Banen.

Hovedlinien

gaar fra Burlington, Iowa, til Albert Lea, Minnesota; Muscatine-Linien fra Muscatine, Iowa, til What Cheer og Montezuma, Iowa; Clinton-Linien fra Clinton, Iowa, til Elmira, Iowa; Iowa City-Linien fra Elmira til Riverside, Iowa; Decorah-Linien fra Cedar Rapids til Postville og Decorah, Iowa; Iowa Falls-Linien fra Cedar Rapids til Worthington, Minn. og Watertown, Dakota; Belmont-Linien fra Dows, Iowa, til Madison, Iowa.

At Døntaaende sees, at næsten ethvert Strøg af Iowa, Minnesota, Dakota og Norden eller Osten, Syden eller Sydpsten kan naaes med denne Linie og dens Forbindelser.

Karter, Tidstabeller og enhver Underretning meddeles ved Henvendelse til Agenter. Billetter findes tilsalgs paa alle Coupon-Officer til alle Steder i de Forenede Stater og Kanada.

C. J. Ives,

President og General Superintendent.

J. E. Hannegan,

Chief Clerk, Passager-Depot.

Cedar Rapids, Iowa.

Burlington, C. R. & N. R. R. Tidstabel for Decorah Station. Regulære Train afgaa og ankomme som følger: Train No. 52 (Passager) gaar fra Decorah kl. 1,15 Efterm. og No. 54 (Frugt) kl. 4,00 Form.; No. 51 (Passager) ankommer kl. 2,50 Efterm. og No. 53 (Frugt) kl. 8,35 Efterm.

Decorah Business College

tilbyder et omfattende praktisk Kursus for \$30.00 (Terminens Længde efter Enhvers Behov). Man kan begynde naarsomhelst hele Aaret igjennem, og Skolen har ogsaa en Klasse for Damer. Bestyreren er en Bogholder med 35 Aars Praxis. Skolens 9de Aars-Cirkulær sendes til Enhver, som derom henvender sig til Bestyreren

JOHN R. SLACK.

Iver Larsen

sælger udelukkende for Kontant og handler med

DRYGOODS, NOTIONS,

Færdiggjorte Klæder,

Hatte, Huer, Støvler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.

I Brødrene Gulliksons forrige Store.

Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,

Dien- og Dre- Læge.

Decorah = = Iowa.

6 tidligere Bind af „For Hjemmet“,

indeholdende flere store og en Mængde mindre Fortællinger (72 Hefter, over 2,100 Oktanfider med Titelblade og Registre til hvert Bind) sendes portofrit eller pr. betalt Express til hvilkensomhelst Adresse her i Landet for \$5 00. (Enkelte Bind kunne ogsaa sendes til Norge og Danmark for \$1.00 Stykket). Ved et Bind forstaaes 12 Hefter.

Adresse:

R. Throndsen, Decorah, Iowa.

Vi kan tilraade vore Læsere

at kjøbe sit Skotoi hos

L. M. ENGER,

respektabel Skohandler,

2den Dor Vest for 1st National Bank,

DECORAH, - - - - - IOWA.

Familien Heldringen,

en udmærket, fristelig Fortælling af Eugenia v. Mizslaff, 17 mindre Fortællinger, forskjellige Biograsfer og meget andet Læsestof, (24 Hefter — 1 ældre Aargang af „For Hjemmet“) sendes portofrit for \$1.50.

Adresse R. Throndsen, Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,

ATTORNEY AT LAW,

Office over Winnesheik County Bank, - - - Decorah, Iowa.

G. I. Wendling

forfærdiger

Kaleschevogne og Buggier
og forøvrigt alleslags Djoretoier efter Bestilling.
Reparationer udføres.

Berksted paa Hjørnet af Washington St. og Broadway.

Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,
En lutherisk Højskole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er
\$30.00 for Skoleaaret (10 Maanedes) og for en Termin i Forhold. Koft billig.
Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Mohn, Northfield, Minn.

DECORAH WOOLEN MILL

har stadig tilsalgs en fuld Forsyning af

Flaneller,

Udtepper,

Garn,

Kashimirer o. s. v.,

Alt af eget Fabrikat.

Varerne garanteres at være udelukkende af Uld og et Fabrikat af første
Sort i sit Slags.

Kom og forjog det.

Decorah Woolen Mill, Water Street,

John E. Duncan,

DECORAH, - - - - -

IOWA.

F. N. EGGE,

Smedeværksted, Water Street, lidt Vest for Woolen Factory, Decorah, Iowa.

**Sesteskonig, Reparation af Blouge og alle
Slags Gaardsredskaber,**

samt Alt til mit Fag henhørende Arbeide udføres billigt og forsparligt.